№ 44 (829)
МАРТ
30 лун
1938 во

Став странаjасса пролетаріjјас, ӧтувтчӧј!

КОМІ КОМСОМОԈЕЦ

Газет леԅӧны
ВЛКСМ
Комі Обком
ԁа Сыктывкарса
Горком

СМЕЛӁЫКА ПАСКӦԁНЫ КОМСОМОЛЛЫԌ РАԁЈАССӦ

ВЛКСМ ЦК-лӧн V-ӧԁ пԉенум боԉшевістскӧјa крітікуjтіс комсомолӧ томјӧзӧс прімітан ԃелӧын тырмытӧмторјас. Кыԅі установітӧма, веԉ уна зев гырыԍ комсомоԉскӧј органіԅаціјајаслӧн чісԉеннӧј составыс ԋе сӧмын оз соԁ, но весіг чінӧ. Уна ԍурс первічнӧј органіԅаціјајас збыԉысԍӧ ԁугӧԁісны выԉ шԉенјасӧс прінімајтӧм.

Леԅны поԏтӧма слаба вӧртԍӧ олӧмӧ ВЛКСМ X-ӧԁ сјезԃлӧн ԃірекԏіва колхозјасын выԉ комсомоԉскӧј органіԅаціјајас лӧԍӧԁӧм јылыԍ.

Тајӧ—вывті тревожнӧј ԁа опаснӧј јавԉеԋіјејас.

Комсомоллӧн ем зев озыр поԅанлунјас аԍԍыс раԁјасӧ ԁугԁывтӧг соԁтӧм вылӧ. Зонјас ԁа нывјас, Октабрлӧн щӧщјајас, составԉајтӧны асланыс лыԁ серԏіыс уна ԁас міԉԉіон јӧзӧс, коԁјасӧс воспітајтӧма сӧветскӧј строј условіјејасын, раԃејтӧны аԍԍыныс рӧԃіна, помтӧм преԃанӧԍ боԉшевістскӧј парԏіјалы, сылӧн Сталінскӧј ЦентраԉнӧјКоміԏетлы. Сӧветскӧј томјӧз ԋе ӧтчыԁ јарјугыԁа ԃемонстріруjтліс аԍԍыс патріоԏізмсӧ ԁа аԍԍыс ыжыԁ общественно-поԉіԏіческӧј акԏівностсӧ. Тащӧм ногӧн ԉеԋінскӧј комсомол імеітліс ԁа імеітӧ меԁԍа бур условіјејас аслас раԁјаслӧн быԁмӧм вылӧ.

Мыјын-жӧ помкаыс сіјӧ јавԉеԋіјејасыслӧн, коԁјасӧс ерԁӧԁӧ ВЛКСМ ЦК-лӧн V-ӧԁ пԉенум?

„ВЛКСМ ԋеуԃовԉетворіԏеԉнӧј быԁмӧмлӧн зев важнӧј помка ем уна комсомоԉскӧј работԋікјасӧн Ԉеԋінскӧј комсомоллыԍ, кыԅі массӧвӧј беспарԏіјнӧј органіԅаціјалыԍ, органіԅаціјалыԍ, коԁі сочувствуjтӧ ВКП(б) программалы ԁа сувтӧԁӧ аслас могӧн карса ԁа ԍіктса став ужалыԍ томјӧзӧс коммуԋізм ԍамӧн воспітајтӧм, характерсӧ ԁа сущностсӧ гӧгӧрвотӧм“ (ВЛКСМ ЦК V-ӧԁ пԉенумлӧн шуӧмыԍ).

Парԏіја ԁа лічнӧ Сталін јорт ԋеӧтчыԁ інԁылісны комсомоллӧн тајӧ особенностјас вылас. ВЛКСМ X-ӧԁ сјезԃ воԅвылын Сталін јорт пыртіс зев ԍерјознӧј, прінціпіаԉнӧј поправкајас ВЛКСМ программалӧн ԁа уставлӧн первоначаԉнӧј проектјасӧ.

„Уставлӧн важ текст пыԃԃі којмӧԁ абзац завоԃітчігӧн: „ВЛКСМ ем массӧвӧј проԉетарскӧј, аслас пыщкӧс серԏі, органіԅація, коԁі ӧтувтӧ аслас раԁјасын воԅынмуныԍ, классово-сознаԏеԉнӧј, поԉіԏіческі грамотнӧј томјӧзлыԍ паскыԁ слӧјјас“, Сталін јорт преԃложітіс мӧԁ текст:

„ВЛКСМ ем массӧвӧј, беспарԏіјнӧј органіԅація, коԁі ӧтувтӧ аслас раԁјасӧ карса ԁа ԍіктса воԅынмуныԍ, поԉіԏіческі грамотнӧј ужалыԍ томјӧзлыԍ паскыԁ слӧјјас“.

Тајӧ-жӧ абзацыслӧн мӧԁ јукӧнас, фразаын: „ВКП(б) ԁа ВЛКСМ программаыԍ кущӧм кӧт ез вӧв кежӧм леԅны поԏтӧм комсомолын сулалігӧн“. Черкԋітӧма кывјас „ВКП(б)“. Којмӧԁ пунктын важ текст пыԃԃі, кӧні ԍорԋітсіс ВЛКСМ шԉенӧ прімітігӧн соціаԉнӧј прізнак серԏі группајас вылӧ јуклӧм јылыԍ, Сталін јорт преԃложітіс мӧԁ текст:

„Комсомолса шԉенјасӧ прінімајтԍӧ воԅынмуныԍ, прӧверітӧм, сӧветскӧј властлы преԃаннӧј томјӧз рабочӧјјас, креԍтана ԁа служашщӧјјас пӧвсыԍ“ (А. А. Анԃрејев, ВЛКСМ X-ӧԁ сјезԁ вылын реч).

Уна комсомоԉскӧј работԋікјаслы важӧн колӧ вӧлі гӧгӧрвоны тајӧ поправкаыслыԍ зев жужыԁ поԉіԏіческӧј смыслсӧ ԁа вӧчны наыԍ став колана органіԅаціонно-практіческӧј вывоԁјасӧ.

Тајӧ поправкајасыс вісталӧны меԁвоԅ сы јылыԍ, мыј комсомол ԃолжен лоны јона паскыԃжыкӧн, јонжыка массӧвӧј органіԅаціјаӧн, ӧнія ԁорыԍ. Татыԍ петӧ вывоԁ—смелжыка паскӧԁны комсомоллыԍ раԁјассӧ. Ічӧтлыԁа комсомоԉскӧј органіԅаціјајас, коԁјас торјӧн уна ԍіктын, оз вермыны успешнӧја пӧртны олӧмӧ томјӧзӧс коммуԋісԏіческӧја воспітајтӧмын парԏіјалы отсасыԍлыԍ аԍԍыныс ролсӧ. Ԃугԁывтӧг быԁмӧм ем быԁ комсомоԉскӧј органіԅація жіԅнеспособностлӧн ԋепременнӧј условіје. Со мыјла рост вопросјас ԃолжеԍӧ зајмітны комсомолын налы лӧԍалан меԃвоԅԅа места, ӧԁ сіјӧ ем томјӧзӧс воспітајтан ԁа сіјӧс органіԅаціоннӧја шымыртан вопросјас.

Сојуз раԁјасӧ воԅынмуныԍ сӧветскӧј томјӧзӧс кыскӧм ем вескыԁ ԁа ԋепосреԁственнӧј објазанност ԋе сӧмын акԏівістлӧн, но і быԁ комсомоԉецлӧн, кыԅі томјӧз вожаклӧн. Органіԅація прав јуавны сіјӧ ԉібӧ мӧԁ комсомоԉецлыԍ, мыј сіјӧ вӧчіс сојузӧ аԍԍыс том јортсӧ кыскӧм куԅа, коԃлы сіјӧ отсаліс пырны комсомолӧ, кор ԁа коԁӧс рекоменԃујтіс. Колӧ паскыԁа разјасԋітны міјан сојузын быԁ комсомоԉецлыԍ тајӧ зев важнӧј објазанностсӧ.

ВЛКСМ ЦК-лӧн пԉенум требујтіс бырӧԁӧны уналыԁа преграԁајас, коԁјасӧс сувтӧԁлӧма ԁосужӧј јӧзӧн томјӧз туј вылӧ, коԁі пырӧ комсомолӧ.

Быԁ акԏівіст објазан гӧгӧрвоны, мыј мі ог вермӧј

(Помсӧ віԅӧԁ 2-ӧԁ лістб.)

Марја Маԉцева кыскасыԍ-стахановка. Маԉцева јорт ӧԏі вӧлӧн кыскӧ 11—12 кубометрӧн лун. (Ыб вӧрпункт, Метјоԉ участок, Сыктывԃін р-н).

Австріјаын „пԉебісціт“ кежлӧ лӧԍӧԁчӧм

ПАРІЖ, 28. Австріјаыԍ воалӧны свеԃеԋіјејас апреԉ 10-ӧԁ лун вылӧ сені назначітӧм сіԅ шусана „пԉебісціт“ кежлӧ лӧԍӧԁчан кампаԋіје паскалӧм јылыԍ.

„Пԉебісцітын“ участвујтӧмӧ леԅӧмјас ԁолженӧԍ сетны утверԃіԏеԉнӧј ԉібӧ отріцаԏеԉнӧј вочакыв јуалӧм вылӧ: „Прізнајтан-ӧ те Аԁолф Гітԉерӧс аслаԁ фјурерӧн ԁа прізнајтан ӧ те сыӧн Австріја германскӧј імперіја ԁінӧ 1938 воԍа март 13-ӧԁ лунӧ ӧтувтӧм?“

„Пԉебісціткӧԁ“ ӧтщӧщ лоӧ нуӧԁӧма март 18-ӧԁ лунӧ распусԏітӧм германскӧј рејхстагӧ „бӧрјӧмјас“. Збыԉ вылас, кыԅі „пԉебісціт“ сіԅ і „бӧрјысӧмјас“ петкӧԁласны, торјӧн-ԋін сіјӧ обстановкасӧ арталӧмӧн, коԃын најӧ кутасны нуӧԁсыны, обычнӧј комеԃіја, коԁі петкӧԁлысԍӧ гітԉеровецјасӧн „нароԃнӧј воԉеізјавԉеԋіје“ пыԃԃі. „Пԉебісцітлыԍ“ колана результат бостӧм могыԍ нуӧԁԍӧ і соответствујушщӧј „техԋіческӧј“ лӧԍӧԃчӧм: Австріјаса разнӧј рајонјасӧ назначајтсӧны спеціаԉнӧј уполномоченнӧјјас — Австріјаӧ вӧӧм германскӧј захватчікјас лыԁыԍ прӧверітӧм гітԉеровецјас; „пԉебісцітын“ участвујтӧмыԍ вештӧма став јевреjјасӧс; участіјеӧ леԅԍана јӧзӧс јукӧма кујім катеторіја вылӧ: германскӧј поԁԁанство увса ԋемецјас, вӧвлӧм австріјскӧј поԁԁанӧјјас ԁа австріјецјас, коԁјас воԅті служітлісны австріјскӧј армііјаын. Тајӧ катеторіјајас пӧвсыԍ быԁ катеторіја бостас торја рӧма лісток. Сіјӧ жӧ каԃын вӧвлӧм австріјскӧј поԁԁаннӧјаслы, коԁјас олӧны Германіјаын, лӧԍӧԁчӧны гӧлӧсујтӧм вылӧ спеціаԉнӧј помещеԋіјејас. Ԉіхораԃочнӧј ӧԁјасӧн нуӧԁԍӧ сіјӧ еԉементјасӧс „весалӧм“, коԁјасӧс „пԉебісцітын“ участвујтӧмӧ леԅӧм лоӧ опаснӧјӧн германскӧј захватчікјаслы. Став Австріја паста ԁугԁывтӧг нуӧԁсӧны массӧвӧј арестјас.

Германскӧј захватчікјасӧн „преԃвыборнӧј поԁјомлыԍ“ віԃімост лӧԍӧԁны чорыԁ зілӧмјас вылӧ віԅӧԁтӧг налы быԏ лоӧ прізнајтны Венаын і став Австріја паста вывті зелыԁ положеԋіјелыԍ емлун. Австріјскӧј гітԉеровецјаслӧн вескӧԁлыԍ Бјуркеԉ леԅіс ԁорвыв ԋекымын пріказ гітԉеровецјас ԁінӧ требоваԋіјеӧн ԁугӧԁны наӧн нуӧԁан грабітӧмјас, самочіннӧј арестјас ԁа насіԉіјејас, коԁјасӧс сылӧн ԋевіннӧја шуӧма „частнӧј собственностӧ вторжеԋіјејасӧн“. Пріказјасас інԁысԍӧ, мыј сіјӧ „вторжеԋіјејасыс кутасны нуӧԁсыны“ „органіԅованнӧј пӧраԁокӧн“. Венскӧј поԉіціјаса начаԉнік леԅіс провокаціоннӧј пріказ, кӧні зілӧ пуктыны гітԉеровецјасӧн грабітӧмјас ԁа насіԉіјејас нуӧԁӧмыс кывкутӧм „коммуԋісԏіческӧј еԉементјас“ вылӧ.

Характернӧ, мыј, кыԅі пасјӧны швејцарскӧј ԁа паріжскӧј газетајасса корреспонԃентјас, гітԉеровскӧј террорлы поԁвергајтчӧны сіԅ-жӧ Австріјын олыԍ іностраԋецјас. Ԋе сӧмын јевреjјас, но і іностраннӧј рабочӧјјас ԁа служашщӧјјас вӧтлавсӧны уж вылыԍ. Меԁым ез вӧв вајӧԁӧма разгромӧ, іностраннӧј преԁпріјаԏіјејас ԁа магаԅінјас ԁолженӧԍ ӧшӧԁавны спеціаԉнӧј плакатјас најӧ влаԃеԉецјаслыԍ іностраннӧј поԁԁанство інԁӧмӧн.

ІСПАԊІЈАСА ФРОНТЈАС ВЫЛЫН

(Паріжсаԋ ТАСС јуӧртӧмјас серԏі)

АСЫВВЫВ ФРОНТ

Оборона куԅа іспанскӧј міԋістерстволӧн офіціаԉнӧј своԃка јуӧртӧ, мыј став атакајас, коԁјасӧс вӧчӧма март 27-ӧԁ лунԍа асылын мјаԏежԋікјасӧн Канԁаснос-фраг направԉеԋіјеын, вӧлі успешнӧја, венӧма республіканскӧј војскаӧн. Мјаԏежԋікјаслы уԁајччіс бостны сӧмын ԋекымын поԅіція Сінка ју бердӧг вылыԍ.

14 часын мјаԏежԋікјас выԉыԍ панісны чорыԁ атакајас 200 самоԉот отсӧгӧн.

Мјаԏежԋікјасӧн Ԉеріԁа кар бомбарԃіруjтігӧн республікаԋецјас ускӧԁісны мјаԏежԋікјаслыԍ кык самоԉот.

Луннас республіканскӧј авіація бомбарԃіруjтіс мјаԏежԋікјаслыԍ чукӧрјас Пеԋјаԉбаын, Канԃасносын, Агуавіваын ԁа Лас Матасын, а сіԅ-жӧ Аԉкорісԍаԋ Лас Матасӧ ԁа Канԃаснос-саԋ Фрагаӧ мунан тујјас.

Ебро јусаԋ лунвылын Ԉа-Коԃоԋера — Торресіԉја направԉеԋіје куԅа мунны мјаԏежԋікјаслыԍ чорыԁ зіԉлӧмјассӧ вӧлі героіческӧја венӧма республіканскӧј војскаӧн, сен-жӧ республікаԋецјас бостісны кык італјанскӧј танк ԁа ԋекымын пԉеннӧјӧс.

ЛУНВЫВ ФРОНТ

Естремаԃура секторын прӧтівԋікла уԁајччіс бостны тӧрыт воштӧм поԅіціјајас.

Мукӧԁ фронтјас вылын ԋекущӧм вежсӧмјас абуӧԍ.

* *
*

Еспаԋ агентство јуӧртӧм серԏі, тӧрыт 16 час 30 мінутын республіканскӧј авіація Ваԉдетормосаԋ ԋеылын пыріс бојӧ мјаԏежԋікјас авіацијакӧԁ, коԁі состоітіс 18 кык мотора „Јункерс“ самоԉотыԍ, „Мессершміԁт“ самоԉотјас кык ескаԃріԉјаыԍ ԁа, прімернӧ, 30 „Фіат“ самоԉотыԍ. Ӧԏі республіканскӧј ескаԃріԉја атакујтіс мјаԏежԋікјаслыԍ бомбарԃіровшщікјасӧс, налыԍ бомбајаслыԍ імеітчыԍ груз му вылӧ шыбытны заставітӧмӧн.

Австріјаын самоубіјствојас

ПРАГА, Пражскӧј газетјас воԅӧ јӧзӧԁалӧны јуӧртӧмјас Австріјаын арестјас ԁа самоубіјствојас јылыԍ. „Ческе Слово“ газетлӧн венскӧј корреспонԃент јуӧртӧ, мыј Венаын аԍныԍӧ віӧмӧн помалісны вӧвлӧм міԋістр Ԋејштеԃтер, Штурмер, „Ԋејје фреје Прессе“ газетлӧн ответственнӧј реԁактор Курт Ԍоԋԋенфеԉԁ, тӧԁса історік Фріԁел ԁа мукӧԁјас.

89

Смелџыка паскӧԁны комсомоллыԍ раԁјассӧ

(П о м)

і ње ԁолженӧԍ копірујтны сіјӧ требоваԋіјејассӧ, коԁјас сувтӧԁӧны партіјаӧ прімітігӧн. Колӧ јаснӧја ԁа отчотлівӧја аӡӡыны комсомоллыԍ сушественнӧј торјалӧмсӧ, кыӡі томјӧзлӧн паскыԁ, беспартіјнӧј організаціјалыԍ, ВКП(б) ыԍ—мијан странаса уҗалыԍ јӧзлӧн авангарԁыԍ. Комсомол прімітӧ аслас раԁјассӧ нӧшта каԉітчытӧм, поԉітіческі кісмытӧм томјӧзӧс. Сіјӧ ԁолжен сіјӧс воспітајтны, велӧԁны, котыртны. Комсомолӧ пырыгӧн, том морт оз помав, а сӧмын завоԁітӧ асԍыс серјознӧј поԉітіческӧј развітіјесӧ.

Но мератӧг усерԁнӧј актівістјас требујтӧны комсомолӧ пырыԍлыԍ тӧԁӧмлунјас і партіја історіја куӡа, і комсомол історіја куӡа, і межԁунароԁнӧј поԉітіка вопросјас куӡа, і економіка вопросјас куӡа.

Откымын московскӧј школајасын комсомолӧ пырыԍјаслы воӡвыв сетлісны вопросԋік-шпаргалкајас, кӧні вӧлі ԁасјасӧн вопросјас.

Свердловскын комсомол Сталінскӧј рајкомыԍ грӧзнӧј екзаменаторјас кужісны тащӧм поԉітекзаменӧн вылас „срежітны" інԁустріаԉнӧј інстітутса ӧті стуԁентӧс—ԁіпломантӧс. Рајкомлӧн бјуро сԋісхожԁеԋіје пыԁдӧ прімітіс сіјӧс комсомолӧ канԁіԁатӧн...

Сулалӧ-ӧ сорнітны сы јылыԍ, мый поԉітекзаменјас вужсаԋыԍ протіворечітӧны леԋінскӧј комсомол самлы, сіјӧ уҗлӧн став сушествоӧлы. Сулалӧ-ӧ сорнітны, мый пырыԍјас вылын т а щ ӧ м ізԁевательствоыԍ повзӧԁлӧ томјӧзӧс комсомолыԍ! ВЛКСМ ЦК-лӧн пленум решітеԉнӧ осуԁітіс тащӧм практікасӧ.

Пленумлӧн шуӧмјасыԍ вӧчӧны кучкӧм маскірујтчӧм врагјас куӡа, коԁјас зілӧны обескровітны комсомолӧс, пӧртны сіјӧс векні, замкнутӧј, сектантскі ограԋіченнӧј організаціјаӧ.

ЦК-лӧн пленум тӧԁчымӧн прӧстмӧԁіс сіӡ-жӧ і комсомолӧ прімітан пӧраԁок. Торјӧн, сіјӧ преԁпріјатіјејасын, сіктјасын ԁа учрежԁеԋіјејасын, кӧні абу первічнӧј організаціјајас, комсомол рајоннӧј комітетјаслӧн бјуролы сетӧма комсомолӧ вескыԁа прімітан право. Тајӧ імеітӧ торја ыжыԁ тӧԁчанлун ԁеревенскӧј рајонјаслы. Том колхоӡԋіклы оӡ-нін ковмы мунны уна кілометрјас кущӧм-кӧ комсомольскӧј організаціја корсігӧн, коԁі ескӧ сӧгласен прімітны сіјӧс, тӧԁтӧм мортӧс, аслас раԁјасӧ.

Меԁвӧрын гырыс первічнӧј організаціјајасын бырӧԁӧны лишнӧј інстанціјајас, коԁјас мешајтлісны том рабочӧјјаслы, железноԁорожԋікјаслы ԁа стуԁентјаслы комсомолӧ пырӧм, чужтылісны позорнӧј волокіта ԁа ԋервірујтлісны пырыԍјасӧс.

Томјӧзлӧн комсомол раԁјасӧ кысӧм јона ыжыԁ. І тајӧ тырвыјӧ гӧгӧрвоана. Большевістскӧј партіјалӧн меԁса вернӧј отсасыс—леԋінскӧј комсомол пӧлзујтчӧ заслуженнӧј авторітетӧн мијан странаын. Но ошјысьны тајӧн мијан абу ԋекуԁӧм поԁув. Томјӧзлыԍ быԁмӧм поԉітіческӧј актівностсӧ, сылыԍ зілӧмсӧ кӧртавны асԍыс суԁбасӧ комсомолкӧԁ колӧ закрепітны організаціоннӧ. Тајӧ могсӧ поӡӧ решітны сӧмын ԋесојузнӧј томјӧзкӧԁ, сылӧн торја группајаскӧԁ, быԁ том морткӧԁ торјӧн быԁлуња, кропотлівӧј ԁа настојчівӧј уҗ ԁырјі. Каԁ восстановітны уна організаціјајасӧн вунӧԁӧм ԋесојузнӧј томјӧз конференціјајаслыԍ, восса комсомольскӧј собраԋіјејаслыԍ, томјӧзлӧн разлічнӧј группајасӧј совешщаԋіјејаслыԍ опыт, кутчысны томјӧзӧс културнӧја обслужівајтан ԁелӧӧ, мунны томјӧз ԁінӧ общежітіјејӧ, кварталјасӧ ԁа керкајасӧ, волыны ічӧтік учрежԁеԋіјеӧ, ічӧтік кустарнӧј артелӧ, ветлыны ылыс сіктӧ ԁа с. в.

Лоны матынжык томјӧз ԁінӧ, овны сіјӧ нужԁајасӧн ԁа запросјасӧн—со поԁувја условіје комсомоллӧн ԁугԁывтӧг, сістематіческӧј быԁмӧмлӧн, сіјӧс став участокјас вылын паскыԁ массӧвӧј організаціјаӧ пӧртӧмлӧн, кыӡі сіјӧс требујтӧ мијанлыԍ большевістскӧј партіја.

(„Комсомольскаја правԁа" переԁовӧјыс).

Хроԋіка

ССР Сојузса Совнарком назначітіс Советскӧј Сојузса Герој І. Ԁ. Папаԋін јортӧс СССР СНК берԁса Севморпутӡ куӡа главнӧј управлеԋіјеса начаԉԋікӧс первој вежысӧн.

Кл. Ів. Фоміна—комсомолка-стахановка, уҗалӧ сыктывкарса сплав затонын слесарӧн. Фоміна јорт лунса нормасӧ тыртӧ 140—150 прӧчент вылӧ.

Фото Пелмеговлӧн.

Ледокол „Јермак" ремонтірујтысјасӧс награԁітӧм

Ледокол „Јермак" срокыс воӡ ремонтірујтӧм ԁа „Војвыв полус" ԁрејфујтыс станціјаса персоналӧс бостӧмын участвујтӧм могыс походӧ ԁастӧм куӡа правітелственнӧј заԁаԋіје 189 номера завоԁӧн отлічнӧја олӧмӧ пӧртӧмкӧԁ јітӧԁын СССР-са Верховнӧј Советлӧн Презіԁіум 1938 во март 28-ӧԁ лунса указӧн награԁітіс 189 номера завоԁын уҗалысјасӧс торја отлічітчысјасӧс:

Знак Почота орԁенӧн: **А. Н. Цуканов, А. В. Громов** ԁа **І. І. Носенко** јортјасӧс.

СССР Верховнӧј Совет **Почотнӧј грамотаӧн: А. Г. Зыбін, В. Г. Бехтеров, А. Ф. Львов** ԁа **Н. М. Ԁмітріјев** јортјасӧс.

Струнатӧм гітара ԁа Башлыковлӧн кӧсјысӧм

Рыт. Коԁ сурӧ воԁалӧмаӧс, мукӧԁыс пукалӧны ԁа курітчӧны. Васа бостӧма гітара ԁа чуңпомјаснас барабаԋітӧ.

— Ԁугԁы Васа шумітныс, пеԉ сӧԁміс,—шыасіс пӧрыс ԁаԁӧ.

— Пеԉ сӧԁміс? Ԁа-ӧԁ ме ворса, јӧзыс ԁеңга мынтӧны, меԁым ворсӧмсӧ кывзыны.

— Те ворс, а ен шуміт, секі ме і кывза.

— Кытыс ворсан, со струнајассӧ Мітрошін арсаԋыс вајӧ ԁа пыр-на ез вермы.

— Кытыс-нін струнајас. Сіјӧс ӧԁ колӧ ԋӧбны.

— Со ескӧ і раԁіо кык тӧлыс сајын сувтӧԁлісныԁа, сӧмын-тај...

— Мый сӧмын. Кывзам-на ӧԁ. Рајрабочком Башлыков кӧсјіс ыстыны мортӧс раԁіосӧ лӧсӧԁны.

— Чӧв-нін Башлыковнаԁ. Тӧлыс-нін колiс сіјӧ кӧсјысӧмсаң ԁа мортыс пыр-на локтӧ.

— Локтас. Со Башлыковыԁ арсаԋыс пыр кӧсјысӧ гуԁӧк мӧԁӧԁны коркӧ мӧԁӧԁас-жӧ. Кӧсјысӧмтӧ шуӧны кујім во вічысьӧны. Вічысам.

— Ԁа ԁугԁӧ-нін болгӧмсыныԁ. Тіјан болгӧмыс гажаҗык оӡ-жӧ ло. Со Мітрошін тіјан болгӧм шы улын кущӧм чӧскыԁа узӧ.

— Сіјӧ-ӧԁ сы вылӧ і профорг.

Тащӧм сорныс оз шоча овлы Межӧг вӧрпунктса уҗалысјас пӧвсын. Профорг Мітрошін ԋекущӧм културно-массӧвӧј уҗ вӧрлеӡысјас пӧвсын абу котыртӧма, весіг профсојузԋікјаслыԍ 5—6 тӧлысӧн взносјассӧ абу бостлӧма—маркаыс-пӧ абу. Вӧрлеӡысјас шыаслісны уна ыԍ рајрабочкомса јуралыԍ Башлыков ԁінӧ но сіјӧ сӧмын кӧсјысӧ кыв вылас. Сӧмын республіканскӧј комітетӧ абу-на шыаслӧмаӧс. А жал. Мый бара ԁуматӧ Молчанов та јылыԍ?

РОЧ ПОԀУВ ВЫЛЫН АЛФАВІТ ВӦСНА*)

Алфавіт, коԁ вылын поԁулалӧма ӧні мијан пісменност, важӧн-нін лоіс зев ыжыԁ тормозӧн комі нароԁӧс велікӧј роч нароԁкӧԁ матыстан туј вылын.

Нароԁ врагјаслӧн, буржуазнӧј націоналістјаслӧн ԁетішщеӧн јавлајтчӧмӧн, молоԁцовскӧј алфавіт ԁа сіјӧ алфавіт вылас пісменностлӧн ачыс сістемаыс вӧчісны зев ыжыԁ вреԁ комі уҗалыԍ јӧз массајасӧс інтернаціоналнӧј воспітаԋіје ԁелӧлы ԁа форма сертыс націоналнӧј, пыщкӧс сертыс соціалістіческӧј култура развівајтан ԁелӧн мијан странаса нароԁкӧԁ јонжыка топыԁ братскӧј сотруԁԋічество лӧсӧԁӧмлы.

Нароԁлӧн врагјас, буржуазнӧј націоналістјас, комі націоналнӧј пісменностлыԍ развітіје роч кывјыс, мијан странаса братскӧј нароԁјаслӧн пісменностыс орӧԁан мог сувтӧԁӧмӧн, комі алфавіт лӧсӧԁігӧн бостлісны мијан кыв стројлы чужԁӧј мјортвӧј кывјас алфавітлыԍ „образецјас", лібӧ буржуазнӧј фашістскӧј странајасса алфавітлыԍ „образецјас" коԁјаслы кывсӧ најӧ лыԁдісны јонжыка воӡнымыс, културнӧј, інтернаціоналнӧј пыԁдӧ.

Сіӡ, напрімер, молоԁцовскӧј алфавітыс, ԁ, ԃ, ԉ, ԋ, ԅ, ԍ, ԇ, ж, і, ј буквајас бостӧма мыјԁакӧ латынскӧј, мыјԁакӧ чешскӧј ԁа мукӧԁ алфавітјасыс. Тащӧм заимствујтӧмыс вӧлі кывјын буржуазнӧј націоналістјаслы, ӧԁ сіјӧ ылыстіс мијанлыԍ пісменност рочыс, вӧчліс пропаст роч ԁа комі кыв костын, вӧчліс зев ыжыԁ сԋуԁлунјас школајасын роч кыв велӧԁан ԁелӧын, сы вӧсна мый комі кыв аслас орфографіјаын (кыӡі правілнӧ, грамотнӧ гіжны) оз імеіт пӧшті ԋінӧм общӧјсӧ роч правописаԋіјекӧԁ, кӧт комі алфавітын і емӧс рочын коԁ буквајас а, б, в, г, ж, к, м, п, р, у, ф, х, ц, ч, ш, щ...

Роч кыв вылӧ вужӧмлӧн, а сіӡ-кӧ і роч правописаԋіје велӧԁӧмлӧн сӧкыԁлуныс вӧліс воӡӧ сыын, мый мијан комілӧн гіжан сам кывзыннас мыжӧԁ фоԋетіческӧј прінціп вылӧ (гіжны сіӡі, кыӡі кылӧ), секі кор роч правописаԋіје стрӧітӧ кывзыннас, морфологіческӧј прінціп вылын. Фоԋетіческӧј гіжан сам вајӧԁліс і вајӧ ԁӧ практіка вылын ӧті і сіјӧ-жӧ кывјас ԁа выражеԋіјејас вывті уна ногӧн оформітӧмӧ, мый ез вермы ԋе чінтыны печатнӧј кывлыԍ бојевӧј ролсӧ. Тајӧ положеԋіјеыс сӧктамӧ нӧшта і сіјӧн, мый мијан талун кежлӧ абу правописаԋіје куӡа чорыԁ, узаконітӧм правілӧјас ԁа ем быԁ мортлӧн пеԉ уна ԁіалектологіческӧј особенностјас, коԁјасӧс нӧшта абу-на вајӧԁӧма літературнӧј кывлӧн јеԁінӧј сістемаӧ.

Роч поԁув вылын выл алфавіт вылӧ вужӧмӧн правописаԋіјеыс вел уна вопросјас бостасны, меԁвӧрын, сіјӧ јасност, коԁыс завісітӧ мијанлыԍ кыв соціалістіческӧј култура вӧсна вынјӧра орӧԁіјеӧ пӧртӧм вӧсна тышлӧн успех.

Комі ԁа роч кыв іскусственнӧја торјӧԁӧм могыс алфавіт лӧсӧԁігӧн вӧчлісны пыртісны јотаціја: јо, ја, ју, је ԁа палаталнӧј парнӧј шыјас с ԁа ԍ, з ԁа ԅ, т ԁа ԏ, ԁ ԁа ԃ, н ԁа ԋ, л ԁа ԉ знакјасӧн ізображајтӧм.

Комі алфавіт рочыс тащӧм іскусственнӧја торјӧԁӧм вајӧԁліс практіка вылын вајӧԁліс ставсыс кынӡі комі літературнӧј кыв лӧсӧԁан туј вылын соԁтӧԁ сӧкыԁлунјасӧ вынјӧра поліграфіческӧј база лӧсӧԁӧм боксаң. Тырмымӧн віставны, мый Комі Іздательствоӧн ԋӧбӧм лінотіпјас сулалӧны експлоатірујттӧг, сы вӧсна мый најӧс вӧчӧма роч алфавіт вылын.

Снабжајтны молоԁцовскӧј шріфта лінотіпјасӧн машиностроітелнӧј завоԁјасыс ԋіӧті оз вермы. Ԁа і сӧмын комі алфавітлы шріфтјас вӧчӧмыс (мијаныс кынӡі сіјӧ алфавіт вылас ԋекоԁ оз гіж) вывті сӧкыԁ поліграфіческӧј промышленностлы. Буреш та вӧсна братскӧј нароԁјас, кыӡі напрімер, карелјас, уԁмуртјас, марііјецјас, кавказскӧј нароԁјас, комі-пермјакјас ԁа мукӧԁјас, коԁјаслӧн сіӡ-жӧ вӧліны мијан моз асланыс, рочыс торјалан алфавітјас, вужісны-нін роч поԁув вылын алфавіт вылӧ.

Комі орфографіја ԁа алфавіт куӡа совешщаԋіје вылын, коԁі муніс Наукајас Акаԁеміја берԁса јазык ԁа мышлеԋіје куӡа Інститутын тавоса март 3-ӧԁ лунсаң 11-ӧԁ лунӧӡ став јӧслуннас кыптіс вопрос гіжӧмын роч прінціп вылӧ вужӧм јылыԍ. Тајӧ совешщаԋіје вылас вӧлі выԁвіԋітӧма І. І. Мајшев јортӧн комі пермјацкӧј літературнӧј кыв алфавітлӧн проект.

Сіјӧ проектыс, коԁі матыстӧ мијанлыԍ гіжан ног

*) Статтјасӧ сетам ԋеуна жеԋԁӧԁӧмӧн.

Оргаԋізацијалӧн соԁӧм

Сыктывкарскӧј коопераԏівнӧј техникум бердса комсомоԉскӧј оргаԋізацијаын тавоса велӧԁчан во завоԃітігӧн вӧлі сӧмын 11 комсомоԉец. Октабр тӧлысын вӧлі прімітӧма 2 мортӧс. Сіјӧ каԁсаԋыс март тӧлысӧ помӧԅ оргаԋізација ез соԁ ніӧті морт вылӧ, сӧмын март 23 лунӧ лоі прімітӧма комсомолӧ 7 мортӧс. Оргаԋізацијалӧн быԁмытӧмыс віставсӧ сіјӧн, мыј комсомоԉскӧј оргаԋізација вӧлі торјалӧма стуԃентјасыс, најӧ ез аԅԅывны сылыс ужсӧ. Ԋесојузнӧј томјӧзӧс ез вӧв кыскӧма общественнӧј ужӧ.

Ӧні кыԅ комсомоԉецыс 12 мортыс ужалӧ агітаторјасӧн РСФСР-са ԁа Комі АССР-са Верховнӧј Советјасӧ бӧрјысӧмјас јылыс положеԋіјејас разјасԋајтӧм куԅа, а ԋесојузнӧј томјӧзыс зев ещаӧс кыскӧма тајӧ ужас. Комсомоԉскӧј оргаԋізација вермас уна стуԃентӧс кыскыны активнӧј общественнӧј олӧмӧ, нуӧԁӧм агітаторјасӧн іспоԉзујтӧмӧн ԁа сіјӧн гӧтӧвітны најӧс комсомолӧ пыріг кежлӧ.

Ԁ. П.

Воԅынмуныс піоԋер

Ајкіна ԊСШ-ын велӧԁчыс Мітрофан Попов март 20-ӧԁ лунӧ котыртіс асыс јортјассӧ ԁа петіс накӧԁ кӧԅа кежлӧ пӧјім чукӧртны. Најӧ ӧті лунӧ чукӧртісны 500 кілограмм пӧјім. Тувсов каԋікул ԁырјі најӧ кӧсјӧны чукӧртны 1 тонна пӧјім.

Попов велӧԁчӧмын отлічнік. Сіјӧс школасаԋ інԁісны гожӧмын ыстыны піоԋерскӧј лагерӧ.

Омӧԉ школаын сіјӧ, мыј велӧԁчысјас пӧвсын абу котыртӧма уж јунӧј натураԉістјаслыс ԁа опытнікјаслыс. А тајӧ ужјаснас піоԋерјас ԁа велӧԁчысјас јона інтересујтчӧны.

Короԉева Зарема (10 арӧса) Сыктывкарса піоԋер клубын ворсӧ піаніно вылын.

Лоам стахановецјасӧн і кылӧԁчан уж вылын

ЫСТӦЈ МІЈАНӦС ԊІЖԊЕ-ВЫЧЕГОԀСКӦЈ ЗАПАԊЈАСӦ

Ме ужала сӧвтчысӧн. Сӧвта 75—80 кубометрӧн лун. Ужԁон быԁ лун боста 26 шајтӧн ԁа унӡык. Бура ужалӧны і мукӧԁ комсомоԉецјас ԁа томјӧз міјан участокын.

1934 воын мі Уԁора рајонса комсомоԉско-молоԁожнӧј бригаԁа, ужалім Ԋіжԋе-вычегоԁскӧј запаԋын пурјасан ужјас вылын. Секі міјанӧс бура ужалӧмыс ошкылісны. Зев унаыс премірујтлісны. Сетлісны курортӧ путӧвкајас. 1937 воын ужалім Фефаковскӧј запаԋын. І сені мі ег вӧлӧј бӧрӧ коԉысјасӧн. Міјан і ӧні ем ыжыԁ кӧсјӧм ужавны Вычегоԁскӧј запаԋјасын. Мі кужам ужавны механізірованнӧј пурјасан уж вылын.

Ӧні мі кӧсјысам успешнӧ помавны вӧрлеԅӧм, а кылӧԁчан каԁӧ мі корам обкомӧс мӧԁӧԁны міјанӧс, уԁораса комсомоԉецјаслыс ԁа томјӧзлыс бригаԁа Ԋіжԋевычегоԁскӧј запаԋӧ. Мі сетамкыв, мыј і пурјасӧмын лоам воԅынмуныс стахановецјасӧн.

Мі наԃејтчам, мыј таво кутам ужавны механізірованнӧј пурјасӧмын.

Ԁм. Ав. Попов.

Важгорт сікт, Уԁора рајон

Гаԅетӧ гіжӧм бӧрын

Ті ԁумајтанныԁ мунӧ суԁ. Јона ӧшыбајтчанныԁ. Тајӧ засеԁајтӧ комсомоԉскӧј комітет, а засеԁаԋіјесӧ нуӧԁӧ Костін. Сіјӧ кӧԏ і нарсуԃԃа, но щӧщ і Грива сіктса терріторіаԉнӧј комсомоԉскӧј оргаԋізацијаын секретар. І вот сіјӧс, секретарӧс, лыстісны ԁӧзмӧԁны. Кущӧмкӧ сещӧм-тащӧм гіжӧма сіјӧс „Комі комсомоԉец" гаԅетӧ, мыј сіјӧ-пӧ собраԋіје абу гӧтӧвітӧма, мыј сіјӧ ԁоклаԁ кежлӧ абу гӧтӧвітчӧма ԁа мыј стахановскӧј ԁвіжеԋіејлы комсомоԉскӧј отсӧг јылыс Косарев јортлыс реч обсуԃітӧм муніс формаԉнӧја. І вот засеԁајтӧ комітет.

— Гіжӧма, мыј ме 3 час ԁа 40 мінут ԁоклаԁ вісталі, а ме ԁоклаԁсӧ 3 час ԁа 45 мінутӧн вісталі. Кӧн-нӧ вескыԁыс, комсомоԉецјас?

— Ԃерт, абу!—мӧԁног он лыԏ шуны кор секретар ԁопрос нуӧԁӧ.

— Ԁа кыӡі сіӡі. Гіжӧма собраԋіје јылыс ег јуӧрт воԅвыв комсомоԉецјасӧс. Коԁлы кущӧм ԃелӧ, ме секретар јуӧрта-кӧ лаԁнӧ, оггӧ сіӡ-жӧ. Ԋекущӧм објавлеԋіје ӧшӧԁны оз ков ԁај оз поԅ. Нӧшта оз-ӧ ков быԁӧнӧс торјӧн јуӧртны.

— Правіԉнӧ,—соԁтыштӧ парторг Ԋечајева.

— Шуӧны закрытӧј собраԋіје. Ԁа, со трустӧ, тӧԁӧ оз гіжысыс, мыј комсомоԉскӧј собраԋіје пыр колӧ закрытӧјӧн нуӧԁны,—воԅӧ нуӧԁӧ Ԋечајева.

— Правіԉнӧ,—ӧні-нін ошкыштӧ Костін,—абу-ӧԁ быԏ томјӧзӧс тӧԁмӧԁны Косарев јорт речӧн.

— Лыԃԃі-пӧ гаԅет серԏі. Ԁа ӧԁ мі і вопроссӧ сіӡ-кӧ вежім. Первој вӧлі сулалӧ „обсужԃеԋіје речі Косарева", а бӧрас гіжім „ізучеԋіје речі Косарева". Мыј нӧшта колӧ!—шенӡӧ Костін.

— Ԁа мыј сен уна сорԋітныс,—вунԁӧ Ԋечајева,—тајӧ Шангін гіжіс, ме тӧԁа, сіјӧ ме јылыс кык заметка-нін гіжліс. Суԁӧ колӧ сетны тащӧм гіжӧԁсыԁ.

Сетісны ескӧ і суԁӧ, но торкіс сіјӧ, мыј комітет засеԁаԋіје вылын сӧмын кык шлен вӧліны ԁа гӧлӧсујтны ез вермыны, коліс вопроссӧ собраԋіјеӧ решітӧг.

І сетасны суԁӧ оз-кӧ ԁугӧԁны. Тащӧм реԏівӧј јӧзыԁ вермасны, најӧ сещӧмӧс. Но мі век-жӧ наԃејтчам, мыј Сыктывса ВКП(б) рајкомыс ԁа рајкомолыс вескӧԁлысјас лыԃԃасны тајӧ гіжӧԁсӧ. Сек, гашкӧ, мыјкӧ і артмас.

Вожатӧјјас абуӧс

Меԁым воны Шојнаты рајкомолсаԋ міјан школаӧԅ, колӧ сӧмын туј вомӧн вужны. Ԁај волӧны міјан школаӧ кор сурӧ рајкомолса вескӧԁлысјас. Но сӧмынжӧ волӧмыс. Со велӧԁчан воыс колны-нін кутіс, а міјан мукӧԁ піоԋерскӧј отр'аԁјас вожатӧјыс ез-на волы. Інԁыліс рајкомол ԋеважӧн вожатӧјјасӧн Осіповаӧс ԁа Поԁороваӧс, но наыс бурыс нінӧм ез ло. Осіпова тај кыкыс петкӧԁчыліс-жӧ піоԋерјаслы, а Поԁорова весіг нырсӧ ез мыччыв. Јуалан Поԃоровалыс, мыјла сіјӧ оз волы отр'аԁӧ ԁа сіјӧ сӧмын шуыштас—„менӧ рајкомол бјуро вылын ез-на вынсӧԁны".

Міјан та бӧрын колӧ гӧгӧрвотӧмӧн сіјӧ, мыј вӧчӧны рајкомолса вескӧԁлысјас ԁа торјӧн піоԋеротԃелын јуралыс Каракчијева јорт. Ӧԁ најӧ зев бура тӧԁӧны міјан школаса піоԋерскӧј отр'аԁјаслыс положеԋіјесӧ.

Је. Попов.

Шојнатыса среԁԋеј школа.

рочкӧԁ, поԁулалӧма согласнӧјјаслӧн парност ԁа ԋепарност вылын.

1. Сіјӧ алфавіт составас пырӧны тащӧм буквајас: Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Іі, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Ӧӧ, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ыы, Ь, Ээ, Юю, Яя, (35).

II. Комі-пермјацкӧј кывлӧн звуковӧј составыс тащӧм:

1. Согласнӧј звукјас:

а) чорыԁ парнӧјјас (коԁјаслӧн ем ԋебыԁ разновиԁност) д, з, л, н, с, т;

б) чорыԁ ԋепарнӧјјас: б, в, г, ж, к, п, р, ф, х, ц, ш, дж;

в) ԋебыԁ парнӧјјас: дь, зь, ль, нь, сь, ть;

г) ԋебыԁ ԋепарнӧјјас: ч, щ, дз.

2. Гласнӧј звукјас: а, и, і, ӧ, о, у, ы, э, на ԁіԋӧ-жӧ относітчӧны јотірованнӧј звукјас е, ё, ю, я.

Полугласнӧј: й.

III. Буквајас ԁа најӧ употреблајтӧм.

§ 1. **Е, я, ю,** буквајас употреблајтчӧны:

1) Слог завоԃітчігӧн јотірованнӧј гласнӧј звукјас обозначітӧм вылӧ (йо, йу, йа), например: **ён**—јон **сырьё, юр, юкмӧс, яй, миян, сёян**—сојан ԁа с. в.

2. Ԋебыԁ парнӧј согласнӧјјас бӧрын (дь, ть, сь, нь, ль, ть), налыс ԋебыԁ лунсӧ обозначітӧм вылӧ например: **сёйны**—сојны **кузя**—куԅа, **тӧвся**—тӧвса, **сюр**—сур, **нюр**—нур, **ляпкыд**—лапкыԁ ԁа с. в.

Прімечаԋіје: 1. ч, щ согласнӧјјас бӧрын ԁа дз сочетаԋіје бӧрын, гіжсӧны а, о, у, а оз я, ё, ю, например: **чаг, чужӧм, чожа, Щорс, площадь, адздза**—аӡӡа, **ледза**—леӡа ԁа с. в.

§ 2. **Е** буква употреблајтчӧ:

1) Слог завоԃітчігӧн јотірованнӧј гласнӧј звук (йэ) обозначітӧм вылӧ, например: **ем**—јем, **енэж**—јенеж;

2) Став согласнӧјјас бӧрын, чорыԁ парнӧј д, т, н, с, л, з буквајасыс кынӡі, е звук обозначітӧм вылӧ, например: **чер, шеп, пель, керны, велӧдны, петны, бедь** ԁа с. в.

§ 3. **Э** буква употреблајтчӧ:

1) Кыв завоԃітчігӧн, ԋејотірованнӧј Э звук обозначітӧм вылӧ, например: **эз**—ез, **эзысь**—езыс, **эбӧс, еща** ԁа с. в.

2) парнӧј чорыԁ согласнӧјјас (д, т, с, л, н) бӧрын, например: **ледзны**—леԅны, **тэ, зэр, лэбны, нэм** ԁа с. в.

§ 4. **I** буква употреблајтчӧ чорыԁ парнӧј согласнӧјјас бӧрын и звук обозначітӧм вылӧ, например: **зіль, тӧдіс, локтіс, сім** ԁа с. в.

§ 5. **И** буква употреблајтчӧ:

1) Кыв завоԃітчігӧн ԋејотірованнӧј и обозначітӧм вылӧ, например **изны, ин, идзас**—іӡас, **юис**—јуіс ԁа с. в.

2. Став согласнӧјјас бӧрын, чорыԁ парнӧјјасыс кынӡі, например: **сдельщина, пинь, видз**—віӡ, **гижны** ԁа с. в.

§ 6. Шыпас **Й** употреблајтчӧ:

1) и, ӧ, ы, воԅвылын слог завоԃітчігӧн, јотација обозначітӧм вылӧ, например: **йиджны**—јіжны, **дорйин, йӧв, дорйӧ, йылысь, бӧрйыны** ԁа с. в.

2) Слог помасігӧн гласнӧјјас бӧрын женыԁ **й** обозначітӧм вылӧ, например: **вай, сёй**—сој, **война, кыйны, туй** ԁа с. в.

§ 7. **Ӧ** буква употреблајтчӧ среԁԋеј роԁа, среԁԋеј поԁјома гласнӧј звук обозначітӧм вылӧ, например: **гӧгӧр, уджалӧны**—ужалӧны, **тӧдны, ӧні** ԁа с.в.

§ 8. **Ь** буква гіжсӧ:

1) Кыв помын воԅԅа парнӧј согласнӧјлыс ԋебыԁлун обозначітӧм вылӧ ԁа чорыԁ согласнӧј воԅын воԅԅа парнӧј согласнӧјлыс ԋебыԁлун обозначітӧм вылӧ, например: **кузь, пасьта, челядь, инька, асьныс, узьны.**

2) **Ӧ** ԁа **Ы** буквајас воԅын воԅԅа парнӧј согласнӧјлыс ԋебыԁлун обозначітӧм вылӧ, например: **сьӧд, ньӧв кольӧм, пыльны, пуксьны шырсьыны** ԁа с. в.

§ 9. Торјӧԁлан знакјас.

1) **Ъ** буква употреблајтчӧ торјӧԁлан знак пыԃԃі чорыԁ согласнӧјјас бӧрын **я, е, ё, ю** воԅын, например: **гозъя, асъя, ловъя, съезд объявление, адъютант** ԁа сіӡ воԅӧ.

2) **Ь** буква торјӧԁлыс пыԃԃі употреблајтчӧ сӧмын заімствованнӧј кывјасын сен-жӧ, кӧні і роч кывјын, **сырье, ескадрилья, Дарья** ԁа с. в.

3) Множественнӧј лыԁлӧн окончаԋіје: **чуньяс, кольяс, вӧньяс.**

§ 10. Сочетаԋіје **дж** обозначајт шіпјашщӧј гора аффрикат, например: **ыджыд**—ыжыԁ, **йиджны**—јіжны, **удж**—уж, **джодж**—жож ԁа с. в.

§ 11. **Щ** буква обозначајт глухӧј шіпјашщӧј аффрикат, например: **кыщ, кущӧм нищ, щын, щыкыны,** ԁа с. в., а сіӡ щ звук роч заімствоваԋіјејасын, например: **общество, площадь, ямщик, ящик.**

(Помсӧ віӡӧԁ 4 лістб.)

КІТАЈЫН ВОЈЕННӦЈ ԀЕЈСТВІЈЕЈАС

ВОЈВЫВ КІТАЈЫН

ХАНКОУ, 27. Ҭанцӡін-Пукоусскӧј кӧрттуј фронт вылын бӧрја лунјасӧ лоіны гырыс вежсӧмјас. Кітајскӧј командованије, резервјас кыскӧмӧн ԁа подкрепленијејас бостӧмӧн, паніс решітельнӧј контрнаступленије јапонскӧј војскалы паныԁ. Главнӧј направленијеын кітајскӧј војска зырісны јапонецјасӧс Ханчжуаныс (Ҭанцӡін-Пукоусскӧј кӧрттуј вылын. Шандун провінција луњвыв јукӧнын). Вескыԁ фланг вылын кітајскӧј војска вужісны канал вомӧн ԁа, јапонецјаслы поражеԋије вӧчӧмӧн, вӧԁӧисны Саочжуан карӧ (Лінченсаԋ асыв-луњвылын). Март 27-ӧԁ лунӧ асылын Саочжуан вӧлі бостӧма кітајскӧј војскаӧн. Решітельнӧј уԁар вӧлі вӧчӧма кітајецјасӧн сіӡ-жӧ јапонскӧј војска колоннајаслы, коԁјас мунісны Тајӧр Чжуан вылӧ (Ісаԋсаԋ рытыв-луњвылын) шујга фланг вылын кітајскӧј војска воӡӧ нуӧԁӧны наступленије Ланчжоу ԁа Ԁавеԋкоу карјас вылӧ (Ҭанцӡін-Пукоусскӧј кӧрттуј вылын).

Ҭанцӡін-Пукоусскӧј кӧрттуј фронтӧн командујтысь бӧрја јуӧртӧмјас серті, јапонскӧј војска жугӧԁӧма кітајскӧј војскаӧн, коԁјас пасӧԁӧны контрнаступленије фронт став лінија куӡа.

Шаԋсі провінцијаын кітајскӧј војскајас сіӡ-жӧ пасӧԁӧны актівнӧј военнӧј операцијајас ԁа бостісны уна пункт. Провінција рытыв-вој јукӧнын кітајскӧј војска кіјасын кутӧны Шенчі, Учжај ԁа Нін-у карјас.

ЦЕНТРАЛЬНӦЈ КІТАЈЫН

ХАНКОУ, 27. Ҭанцӡін-Пукоусскӧј кӧрттуј луњвыв участок секторын јапонецјас важмӧсыс кутчысӧны оборонітельнӧј тактікаӧ. Бенпу кар гӧгӧр лӧсӧԁӧма проволочнӧј загражԁеԋијејас, коԁјасӧ војнас вклучајтӧ електрическӧј ток. Тајӧ рајонас ыжыԁ актівност пасӧԁӧны кітајскӧј партізанјас.

Ханчжоу-Уху фронт участок вылын мунӧны посніԁік военнӧј операцијајас. Јапонскӧј војска бостісны Гуанԁе кар, но сіјӧ-жӧ луннас најӧс вӧлі вӧтлӧма кітајецјасӧн. Јапонецјаслы ԋеԁыр кежлӧ уԁајтчис бостлыны Тајбу кар (Лијансаԋ луњвылын), но најӧс вӧлі вӧтлӧма кітајецјасӧн і тајӧ карсыс. Сыаԋ кар (Тајху тысаԋ рытыв-луњвылын) кутӧ кітајецјас кіын.

ЈАПОНСКӦЈ АВІАЦІЈАЛӦН УСЛАԀӦМЈАС

ХАНКОУ, 27. 50 јапонскӧј самолот ԋекымын группаӧн март 27-ӧԁ лунӧ бомбарԁірујтісны Ханкоу ԁа Учан. Унӡык бомбасӧ вӧлі шыбытӧма Ханкоу-Кантонскӧј кӧрттујса железнодорожнӧј станцијасаԋ ԋеылӧ ԁа аеродром окрестностјасӧ. Емӧсь уна віӧмјас.

Тышкасны ԅікӧԅ бырӧԁӧмӧԅ

ХАНКОУ, 28. „Сінхуажібао" газет јӧзӧԁіс шыӧԁчӧм шанхајса 14 сурс кітајскӧј морʼакыс, коԁјас ӧтувтчӧмаӧсь профсојузнӧј ассоціацијаӧ. Сіјӧ шыӧԁчӧмсӧ аԁресујтӧма центральнӧј правітельстволы, фронтјасӧн командујтысьјаслы, офіцерјаслы ԁа салԁатјаслы. Шыӧԁчӧмыс вісталӧ: „коммунізмкӧԁ тышкасан преԁлог улын Јапонија зілӧ завоејујтны Кітај. Тајӧс оз вермы ԁа ԋе ԁолжен терпітны кітајскӧј народ. Міјан ассоціацијаса став шленјас торжественнӧја кӧсјӧны ԋе овны јапонскӧј захватчікјаскӧԁ ӧті шонԁі улын. Народ кутас тышкасны јапонскӧј захватчікјаскӧԁ најӧс ԅікӧԅ бырӧԁӧмӧԅ".

Роч поԁув вылын алфавіт вӧсна

(Пом)

§ 12. Сочетаније дз обозначајтӧ свістітысь ԋебыԁ аффрікат, напрімер: **иԁзас—іԅас, дзескыԁ — ԅескыԁ, кыԁз—кыԅ, виԁзны—віԅны** ԁа с. в.

Тајӧ алфавітыс, коԁӧс поԁулалӧма гіжӧмлӧн роч сістема вылын, ԋе сӧмын матыстас комі јӧзӧс міјанлы роԁственнӧј народностјаскӧԁ (комі-пермјакјас, уԁмуртјас ԁа с. в.), коԁјас гіжӧны-нін тајӧ алфавітнас, но і бырӧԁас комі ԁа рочкыв костыс став сіјӧ іскусственнӧј преграԁајассӧ, коԁјасӧс вӧлі лӧсӧԁӧма народ врагјасӧн, буржуазнӧј націоналістјасӧн.

Тајӧ алфавітыс бырӧԁас сіјӧ протіворечијејассӧ, коԁјасӧс вӧлі лӧсӧԁӧма рочкыв вылӧ вужігӧн молоԁовскӧј алфавітӧн.

Роч поԁув вылын выль алфавіт вылӧ вужӧм лоас ыжыԁ положітельнӧј факторӧн міјан школајасын роч кыв куӡа ԋеуспеваемостлысь прӧчент чінтан ԁелӧын, ужалысь јӧз пасйыԁ массајаслысь грамотност ԁа културнӧј уровен кыпӧԁан ԁелӧын.

Г. В. Ветошкін
С. Н. Коновалов
А. Н. Феԁорова

РЕԀАКЦІЈАҒАН: Тајӧ статтасӧ мі печатајтам став общественностӧн обсуждајтӧм вылӧ. Наԁејтчам, мый міјан газет пыр статта обсуждајтӧм кутчысасны меԁвоӡ учітељас, културa фронт вылын ужалысьјас, а сіӡ-жӧ пеԁінстітутса ԁа мукӧԁ школајасса велӧԁчысьјас.

МІРСА СТАВ КЫВЈАС ВЫЛЫН

А. М. Горʼкійлӧн уна міллион кнігајас

Горʼкійлӧн замечательнӧј творенијејасыс революцијаӧԅ вӧліны омӧла ԁоступнӧјӧс лыԁдысьјаслӧн пасйыԁ массајаслы. Велікӧј пісательлӧн кнігајасыс печатајтчісны частнӧј іԁзательјасӧн ограніченнӧј тіражӧн. 19 во чӧжӧн—1897 восаԋ 1916 воӧԅ—вӧлі лезӧма ԋеуна унӡык міллион екземплярыс Горʼкійлысь проізвеԁенијејассӧ.

Октабрскӧј соціалістіческӧј революција первој војасаԋ-жӧ Горʼкійлӧн творенијејасыс завоԁітісны лезсьыны массӧвӧј тіражјасӧн. Сылӧн кнігајасыс лоіны ԁоступнӧјӧсь міјан унанаціональноста рӧԁінаса став ужалысь јӧзлы. Сӧветскӧј властлы 20 во чӧжӧн сӧмын роч кыв вылын міјан странаын петіс Горʼкій кнігајаслӧн 582 іԁзаније тіражнас 33.089.000 екземплар, а СССР-са народјаслӧн мукӧԁ кывјас вылын—500 іԁзаније тіражнас 3.834.000 екземплар.

Сӧмын ӧті во чӧжӧн, коԁі коліс Горʼкій кулан лунсаԋ, лезӧма сіјӧ хуԁожественнӧј проізвеԁенијејаслысь 100 сајас іԁзаније кык міллион ԁа ԅын гӧгӧр кніга. Сӧмын Госіԁатлӧн Ленінградскӧј отделеније Горʼкій кулан лунлысь гоԁовщина пасјӧмӧн лезіс 1.200.000 кніжка „Јанвар 9-ӧԁ лун", „Італија јылысь мојԁјас", „Буревестнік јылысь сыланкыв", „Старуха Ізергіль", „Сокол јылысь сыланкыв" ԁа мукӧԁ вісталӧн.

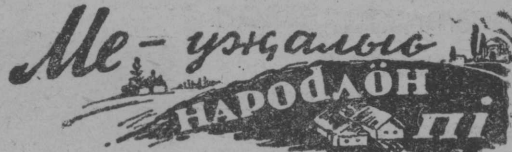
Велікӧј пісательлӧн медса тӧԁса кнігајасыс ӧті „Мам" роч кыв вылын революција бӧрын выԁержітіс 38 іԁзаније ԁа СССР-са народјаслӧн 22 кыв вылын—41 іԁзаније. Повестлӧн общӧј тіражыс составітіс пӧшті міллионӧн ԅынјӧн екземплар.

Алексеј Максімовічлысь проізвеԁенијејассӧ переведітӧма 58 кыв вылӧ. Горʼкійлысь популярнӧј кнігајассӧ ӧні рӧԁнӧј кыв вылын лыԁдӧны уна народјас, коԁјаслӧн революцијаӧԅ ез вӧв весіг асланыс пісменностыс. Мірса пӧшті став кывјас вылӧ переведітӧма горʼковскӧј творенијејас бостісны зев ыжыԁ популярност рубеж сајјасса рабочӧјјас ԁа воԅынмуныс інтеллігенција пӧвсын.

Кор лоасны значокјас

Краснӧј Армијалы кызьӧԁ гоԁовщина кежлӧ Руч НСШ-са піонерјас сԁајтлісны нормајас оборонӧнӧј значокјас вылӧ. Сԁајтісны 29 морт став нормасӧ „Буԁ готов к ПВХО" значок вылӧ. Осоавіахім Кулӧмԁінса рајсовет кӧсјысіс Краснӧј Армија јубілеј лунӧ сетны значокјас, но сылӧн кӧсјысьӧмыс колӧ пыр-на кӧсјысьӧм кежсыс.

В. КАТАЈЕВ.

ВОЈНАЛӦН ПОМ

Октабр кызвітӧԁ лунӧ воіс пом салԁатлӧн окопын мучітчӧмлы. Став власт вуҗіс сӧветјаслы.

„Рабочӧј ԁа крестанскӧј правітельство, коԁӧс лӧсӧԁӧма октабр 24—25-ӧԁ лунјаса революцијаӧн ԁа коԁі мыҗсӧ рабочӧј, салԁатскӧј ԁа крестанскӧј ԁепутатјаслӧн Сӧветјас вылӧ, вӧзјӧ став војујтысь народјаслы ԁа најӧ правітельствојаслы завоԁітны пыр-жӧ сорнітчӧмјас справеԁлівӧј ԁемократіческӧј мір јылысь".

Тајӧ кывјасыс, коԁјасӧс вӧлі вісталӧма Ленінӧн сӧветјаслӧн мӧԁӧԁ Ставропольсіјаса сјезд вылын, мунісны фронтјасӧ.

Ӧні ԋекоԁ-нін ез сомневајтчы мір јылысь. Ез сомневајтчы сыын і Семјон.

Но, кор мунісны ԋемецјаскӧԁ мірнӧј сорнітчӧмјас, коліс нӧшта кујім тӧлысь. Правԁа, уна салԁатјас оружијеӧн мунісны гортаныс, пріказ вічтыстӧг. Кутны најӧс вӧлі оз позь. Најӧ мунісны мырԁӧавны помещщікјаслысь му.

Меԁбӧрын феврал ԁасыкӧԁ лунӧ верховнӧј главнокомандујущӧј кыԁмаліс пріказ ԁемобілізација јылысь.

Сіјӧ каԁас брігаԁа суліс резервын Каменецк Подольск ԁінын. Батарејалӧн штаб вӧліс сотчӧм помещщічеј усаԁбаса тыртӧм коԋушняын. Коԋушня ӧԅӧс вӧлі востӧма.

Батарејнӧј канцелярија пожӧм пуыс вӧчӧм јашщік сајын, похоԁнӧј офіцерскӧј сунԁук вылын пукаліс Самсонов, коԁӧс сӧмына вӧлі бӧрјӧма салԁатјасӧн батарејаса команԁірӧн.

Батарејнӧј пісар суліс сы ԁінын пізӧс вылас ԁа лукйысіс папкајасын. Јашщік вылын, коԁі вӧлі вежӧ пызан, вӧлі пасӧԁӧма спісокјас, гӧтӧвӧј уԁостоверенијејас, печатјас, керенка пачкајас восса ԋесгорајемӧј шкатулкаын.

Ӧті бӧрса мӧԁ пыралісны батарејецјас. Најӧ тешкоԁа сувтлісны јашщік ԁінӧ ԁа получајтісны ԁокументјас ԁа сӧм.

Но, Котко, ԁумајтіныԁ ті мыјкӧ?—Јуаліс Самсонов, кор Семјон аслас очереԁын матыстчіс сы ԁінӧ.

Семјон лантіс.

— Но? Гажажык!

— Нінӧм оз артмы, батарејнӧј команԁір јорт,—шыловзӧмӧн шуіс Семјон.—гортӧ колӧ. Кӧӡны.

— Ԁа. Но мыј-нӧ. Нінӧм он вӧч. Жаль. Бур навоԁчік. А гашкӧ, вежан-на? Со, віӡӧԁ,—Ковалов колччӧ, Попіенко колччӧ, Анԁросов колччӧ. Морт кыӡ колччӧ. Жалованнӧ 50 шајтӧн тӧлысь. Век-жӧ Рабоче-крестанскӧј Краснӧј армија.

— Бӧр војујтны?

— Вермас лоны.

— Коԁкӧԁ-нӧ, кор став мірыскӧԁ мірітчім?

— Ек, те ԁругӧј менам!—шыловзӧмӧн шуіс Самсонов.—Но ԁа лаԁнӧ. Вӧлӧјлы вӧла. Гіжсы получітӧм јылысь ԁа лупіт гортаԁ.

Семјон получітіс бумага ԁа сӧм—кык віж керенка ԁа ԋекымын почтӧвӧј марка, коԁјас ветлісны секі мелоч пыԁді. Сіјӧ крепысьа суіс ставсӧ пыцкӧс зептӧ, нужӧԁчіс, сетіс батарејаса команԁірлы чест ԁа, шујгавыв бергӧԁчӧмӧн, петіс коԋушнаыс.

Ывлаын суліс кваjт пушка переԁокјасӧн. На ԁінын ветлӧԁліс тӧԁтӧм часовӧј. Семјон аԅіс асыс ӧруԁијесӧ. Сіјӧ тӧԁмаліс еськӧ сіјӧ сурс пӧвсысь уна пасјас серті, коԁјас тӧԁсаӧсь сылы, кыӡ мамлы тӧԁсаӧсь аслас кагаслӧн став чутјасыс. Топаліс сӧлӧмыс Семјонлӧн.

— Бур вӧлі ӧруԁије,—шуіс сіјӧ часовӧјлы.—Вӧчӧма сыыс кујім сурс кӧкјамысо кызвіт бојевӧј лыјӧм. І сіјӧ ставыс.

І, вочакыв вічтыстӧг, решітельнӧја мӧԁӧԁчіс дворыс, раԋецсӧ мышкунас кыпӧԁлӧмӧн.

Піонерскӧј чолӧм папанінецјаслы

Мі Ворошілов німа піонертрʼаԁса піонерјас пыр слеԁітім газетјас ԁа раԁіо серті папанінецјас ԁрејф бӧрса. І кор мі тӧԁмалім, мый геројпапанінецјас вовісны матерік вылӧ міјанлы лоі зев раԁ. Налӧн героіческӧј поԁвігыс міјанлы прімер. Најӧ прімер вылын мі велӧԁчам, воспітывајтчам лоны накоԁ-жӧ геројјасӧн.

Мі ыстам чолӧм Арктіка завоејујтысьјаслы І. Ԁ. Папанінлы, Е. Т. Кренкельлы, П. П. Шіршовлы ԁа Је. К. Феԁоровлы.

Н. Каракчіјев ԁа П. Мочалов.

Јемԁінса НСШ.

Попов еновтчіс ужыс

Ваԁыб сіктса „Воӡӧ" колхоз берԁса комсомольскӧј організација кутіс торјавны томјӧзыс. Комсомолецјас оз нуӧԁны томјӧз пӧвсын РСФСР-са ԁа Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветјасӧ бӧрјысьӧмыс јылысь положенијејас разјаснітӧм, весіг аԋыс оз ізучајтны. Політзанјатије езын вӧвлы тӧлысь гӧгӧр. Комсомольскӧј організацијаса секретар, сіјӧ-жӧ пропаганԁіст, Попов јорт омӧла тӧжԁысьӧ комсомольскӧј уж вӧсна.

Отв. реԁактор
Г. І. ТОРЛОПОВ

Уполн. Облита 1170. Тіпографія УМП. г. Сыктывкар, Дом Печати. Тираж 3059.

ІНСТРУКЦІЈА

Руковоԃашщӧј партіјнӧј органјас бӧрјӧм нуӧԁӧм јылыс

1. Руковоԃашщӧј партіјнӧј органјас бӧрјӧм нуӧԁігӧн колӧ чорыԁа руковоԁствујтчыны ВКП(б) ЦК Пленумлӧн 1937 во февраԉ 27-ӧԁ лунса тащӧм шуӧмӧн:

„Парторганјас бӧрјігӧн ԁугӧԁны гӧлӧсујтны спісокӧн. Гӧлӧсујтӧм нуӧԁны торја канԁіԁатурајас куԅа, сесса партіјаса став шԉенјас сајын канԁіԁатјасӧс отвоԁітӧмлы ԁа бӧрјасӧ крітікујтӧмлы огранічіттӧм право обеспечітӧмӧн. Парторганјасӧс бӧрјігӧн установітны канԁіԁатјасӧс тупкӧса (гуса) гӧлӧсујтӧм“.

2. Тупкӧса (гуса) гӧлӧсујтӧмӧн бӧрјысьӧны:

а) первічнӧј партіјнӧј організацијајасаԋ ԁеԉегатјас рајоннӧј, карса партіјнӧј конференцијајас вылӧ ԁа рајоннӧј, карса, окружнӧј партіјнӧј конференцијајасаԋ ԁеԉегатјас областнӧј, крајевӧј партіјнӧј конференцијајас вылӧ ԁа нацкомпартіјајасса сјезԁјас вылӧ;

б) первічнӧј партіјнӧј організацијајасса партіјнӧј комітетјасӧ шԉенјас ԁа партіјнӧј организаторјас (сені, кӧні абу парткомјас), рајкомјасса, горкомјасса, окружкомјасса, обкомјасса, крајкомјасса ԁа нацкомпартіјајас ЦК-јасса пԉенумјаслӧн шԉенјас ԁа ревізіоннӧј комісьсијајасса шԉенјас.

3. Первічнӧј парторганізацијајасса парткомјаслӧн секретарјас, рајкомјасса, горкомјасса, окружкомјасса, обкомјасса, крајкомјасса, нацкомпартіјајас ЦК-јасса секретарјас ԁа бјуројасса шԉенјас бӧрјысьӧны восса гӧлӧсујтӧмӧн соответствујушщӧј комітетјаслӧн пԉенумјас вылын.

4. Партіјнӧј конференцијалӧн (собраԋіјелӧн) презіԁіум ԁа мукӧԁ руковоԃашщӧј органјас бӧрјысьӧны восса гӧлӧсујтӧмӧн сіјӧ лыԁыс, мыјԁа урчітӧ аснас конференцијалӧн (собраԋіјелӧн).

Конференцијалӧн руковоԃашщӧј органјасӧ ԁа вылыс бӧрјан партіјнӧј комітет составӧ вермасны лоны бӧрјӧмаӧс партіјнӧј конференцијајаслӧн совешщатеԉнӧј гӧлӧс правоа ԁеԉегатјас.

5. Руковоԃашщӧј партіјнӧј органјасӧс бӧрјӧмјас нуӧԁсьӧны конференцијалӧн (собраԋіјелӧн) соответствујушщӧј партіјнӧј комітетлыс ԁа ревізіоннӧј комісьсијалыс отчотнӧј ԁоклаԁ кывзӧм, обсуԁітӧм ԁа шуӧм прімітӧм бӧрын.

Партіјнӧј органјаслӧн отчотјас воԅвыв обсужԁајтсьӧны партіја соответствујушщӧј комітетјаслӧн пԉенумјас вылын.

Партіја комітетјаслӧн пԉенумјас вылын отчотнӧј ԁокладјас воԅвыв обсуԁітӧм оз ԉішајт тајӧ комітетјас пԉенумјасса шԉенјасӧс правоыс выступајтны партіјнӧј собраԋіјејас ԁа конференцијајас вылын партіјнӧј організацијајас руковоԁствосӧ крітікујтӧмӧн.

6. Бӧрјысьӧмјас нуӧԁӧм воԅвылын партіјнӧј конференција (собраԋіје) установԉівајтӧ бӧрјан партіјнӧј органјас шԉенјаслыс ԁа канԁіԁатјаслыс лыԁ.

7. Руковоԃашщӧј партіјнӧј орган вылӧ составӧ канԁіԁатурајас выԁвігајтсьӧны ԁеԉегатјасӧн ԁа обсужԁајтсьӧны торјӧн вескыԁа самӧј партіјнӧј конференција вылын (торјӧн партіјнӧј органса шԉенјас ԁа канԁіԁатјас).

Спісокјас воԅвыв лӧсьӧԁӧм ԁа најӧс партіјнӧј конференција (собраԋіје) заседаԋіјеыс кынԅі обсужԁајтӧм оз лесьсьы.

Собраԋіјеса быԁ участнікылы, конференцијаса ԁеԉегатлы, коԁі кӧсјӧ выставітны руковоԃашщӧј партіјнӧј орган составӧ сіјӧ ԉібӧ мӧԁ канԁіԁатура, конференцијалӧн (собраԋіјелӧн) презіԁіум сетӧ кыв канԁіԁатура јылыс ԁа тајӧ преԁложеԋіјесӧ поԁулалӧм могыс преԁложеԋіје сетӧм вылӧ.

Канԁіԁатурајас выставітӧм ԁугӧԁӧм јылыс преԁложеԋіје воӧм случајын конференцијалӧн (собраԋіјелӧн) презіԁіум сувтӧԁӧ тајӧ преԁложеԋіјесӧ конференцијалы (собраԋіјелы) решітӧм вылӧ ԁа восса гӧлӧсујтӧмӧн решајтсӧ вопрос воԅӧ нуӧԁны ԉібӧ ԁугӧԁны выԉ канԁіԁатурајас гіжалӧм.

8. Руковоԃашщӧј партіјнӧј орган составӧ выԁвінітӧм став канԁіԁатурајас обсуԁітӧм нуӧԁсьӧ сіјӧ пӧраԁокын, кыԇі најӧс вӧлі гіжалӧма, партіјнӧј конференција (собраԋіје) презіԁіумӧ наӧн воӧм серті.

Канԁіԁатурајас персонаԉнӧј обсуждајтігӧн ԁолжен лоны обеспечітӧма руковоԃашщӧј партіјнӧј орган составӧ выԁвінітӧм канԁіԁатурајас отвеԁітӧмлӧн огранічіттӧм право, мӧԁногкӧ быԁ ԁеԉегат вермас отвеԁітны выԁвінітӧм канԁіԁатурајаслыс лубӧј лыԁ ԁа быԁ выԁвінітӧм канԁіԁатура куԅа вермас сорԋітны кыԇі „за“, сіԇі і „протів“ ԁеԉегатјаслӧн огранічіттӧм лыԁ.

Сіјӧ ԉібӧ мӧԁ канԁіԁатура обсуԁітӧм ԁугӧԁӧм јылыс преԁложеԋіје воӧм случајын, конференција (собраԋіје) воссӧн гӧлӧсујтӧмӧн решајтӧ вопрос сіјӧ канԁіԁатура воԅӧ обсуԁітӧм ԉібӧ ԁугӧԁӧм јылыс.

Партіјнӧј конференцијаса совешщатеԉнӧј гӧлӧс правоа ԁеԉегатјас ԁа ВКП(б) шԉенӧ канԁіԁатјас первічнӧј парторганізацијајасса собраԋіјејас вылын ԁа рајоннӧј партіјнӧј собраԋіјејас вылын руковоԃашщӧј партіјнӧј органјасӧ канԁіԁатурајас обсуждајтігӧн поԉзујтчӧны совешщатеԉнӧј гӧлӧс правоӧн.

9. Канԁіԁатурајас, коԁјаслы паныԁ воісны отвоԁјас, обсуԁітӧм бӧрын, колӧ, торја быԁ случајын воссӧн гӧлӧсујтан пӧраԁокӧн решајтны вопрос сіјӧ канԁіԁатурасӧ спісокӧ пыртӧм ԉібӧ ԋе пыртӧм јылыс, коԁі (спісокыс) лӧсьӧԁсӧ партіјнӧј конференцијалӧн (собраԋіјелӧн) руковоԃашщӧј партіјнӧј органјасӧ тупкӧса (гуса) гӧлӧсујтӧмӧн бӧрјысьӧмјас нуӧԁӧм вылӧ.

Сесса колӧ лыԁԁыны став гӧлӧсјас кыԇі „отвоԁ вӧсна“, сіԇі і „отвоԁлы паныԁ“. Канԁіԁатурајас, коԁјаслы паныԁ отвоԁјас ез воны, воссӧн гӧлӧсујтӧм вылӧ оз сувтӧԁсьыны ԁа пыртсьӧны спісокӧ бӧрјысьӧмјас тупкӧса (гусӧн) гӧлӧсујтӧмӧн нуӧԁӧм вылӧ.

10. Руковоԃашщӧј партіјнӧј органјас бӧрјӧм нуӧԁӧм воԅвылын гӧлӧсујтӧмлыс резуԉтатјас лыԁԁӧм вылӧ партіјнӧј конференција (собраԋіје) воссӧн гӧлӧсујтӧмӧн бӧрјӧ счотнӧј комісьсија сіјӧ лыԁын, мыјԁа установԉівајтӧ конференција (собраԋіје). Счотнӧј комісьсијаса шԉенјас бӧрјӧны счотнӧј комісьсијаса преԁсеԁатеԉӧс.

Гӧлӧсујтӧм воԅвылын счотнӧј комісьсијаса преԁсеԁатеԉ обязан разјасԋітны партіјнӧј конференцијаса (собраԋіјеса) ԁеԉегатјаслы тупкӧса (гуса) гӧлӧсујтӧм нуӧԁан пӧраԁок.

Счотнӧј комісьсија тупкӧса гӧлӧсујтӧм воԅвылын обязан лӧсьӧԁны ізбіратеԉнӧј јашщікјас ԁа ԉічнӧ најӧс печатајтны.

11. Руковоԃашщӧј партіјнӧј органјас бӧрјігӧн тупкӧса (гуса) гӧлӧсујтӧм ԁолжен нуӧԁсьыны партіјнӧј конференција тупкӧса заседаԋіје вылын сӧмын решајушщӧј гӧлӧс правоа ԁеԉегатјас прісутствујтӧмын.

12. Решајушщӧј гӧлӧс правоа быԁ ԁеԉегат получајтӧ руковоԃашщӧј партіјнӧј органӧ конференцијалӧн (собраԋіјелӧн) іԋԁӧм канԁіԁатурајас спісоклыс ӧті екземпԉар. Партіјаса шԉен ԁеԉегатскӧј манԁат вылын ԉібӧ конференција (собраԋіје) вылын прісутствујтыс партіјаса шԉенјас спісокын ԁолжен лоны пасјӧма сы јылыс, мыј партіјаса шԉен прінімајтіс участіје гӧлӧсујтӧмын.

13. Тупкӧса (гуса) гӧлӧсујтігӧн быԁ ԁеԉегат імеітӧ право черкајтны канԁіԁатурајас спісокыс торја канԁіԁатурајасӧ ԉібӧ соԁтавны руковоԃашщӧј партіјнӧј орган составӧ выԉ канԁіԁатурајас, сы вылӧ віԇӧԁтӧг, кушӧм лыԁыс конференција (собраԋіје) установітіс бӧрјыны партіјнӧј орган.

14. Гӧлӧсујтӧм бӧрын счотнӧј комісьсија воԅтало ізбіратеԉнӧј јашщікјас ԁа конференција (собраԋіје) залыс петтӧг нуӧԁӧ гӧлӧсујтӧмлыс резуԉтатјас лыԁԁӧм, торјӧн партіјнӧј органса шԉенјаслыс ԁа партіјнӧј органјасса шԉенјасӧ канԁіԁатјаслыс.

Счотнӧј комісьсија обязан лыԁԁыны торјӧн быԁ канԁіԁатуралыс „за“ ԁа „протів“ став гӧлӧсјассӧ.

Гӧлӧсјас лыԁԁӧм бӧрын счотнӧј комісьсија составлајтӧ протокол, кытчӧ пыртӧ торјӧн быԁ канԁіԁатура куԅа гӧлӧсујтӧмлыс резуԉтатјас, ԁа комісьсијаса став шԉенјас кырымалӧны тајӧ протоколсӧ.

Помешщеԋіјеын, кӧні мунӧ гӧлӧсјас лыԁԁӧм ԋекоԁ оз імеіт право лоны счотнӧј комісьсијаса шԉенјас кынԅі.

15. Партіјнӧј конференција (собраԋіје) заседаԋіје вылын счотнӧј комісьсија ԁоклаԁывајтӧ торјӧн быԁ канԁіԁатура куԅа гӧлӧсујтӧмлыс резуԉтат.

Руковоԃашщӧј партіјнӧј орган составӧ бӧрјӧмајасӧн лыԁԁысьӧны канԁіԁатурајас, коԁјас получітісны унжык гӧлӧсјас, но конференција вылын решајушщӧј гӧлӧс правоӧн прісутствујтыс ԁеԉегатјаслӧн гӧлӧсјас ԇыныс ԋе ешщажык.

16. Тупкӧса (гуса) гӧлӧсујтӧмлӧн став матеріалјас (канԁіԁатурајаслӧн спісокјас, пісменнӧј шуӧԁӧмјас, гӧлӧсујтӧм лыԁԁӧмјас ԁа с. в.) ԁолженӧс хранітчыны партіјнӧј органјасын секретнӧј ԁокументјас правојас вылын.

ВКП(б) ЦК.

1938 во март 29-ӧԁ лун.

Шведскӧј гаԅетјас германскӧј вооружеԋіјејас јылыс

СТОКГОЛЬМ, 29. Шведскӧј гаԅет „Социал-ԁемократеԋ“ јӧзӧԁіс ԁатскӧј Шԉезвігаԋ пісмӧ, кӧні віԍтавсӧ: „Тані зев уна сорԋітӧны германскӧј вооружеԋіјејас јылыс. Кор віԇӧԁлан гырыс пушкајас вылӧ, коԁјасӧс установітӧма Германијалӧн ԅілт ԁі вылӧ (Севернӧј море), то поԅӧ мӧвпавны, мыј војна завоԁітчіс-нін. Тајӧ ԁі вылас укрепԉеԋіјејас ԁа строітӧма поԁземнӧј аероԁромјас, коԁјасӧ поԅӧ тӧрӧԁны 4—5 со аеропланӧс. Мі тӧԁам сіԇ-жӧ, мыј Германија ԅілт ԁі вылӧ установітіс ԁаԉнобојнӧј оруԁіјејас, коԁјас вермасны вескыԁа лыјыны Езберг порт ԁа ԁугӧԁны тајӧ портас англіјскӧј транспортјаслыс пырӧм. ԅілт ԁі вылын установітӧма сешщӧм вына прожекторјас, мыј ме аԇзылі налыс југыԁсӧ со кілометр сајсаԋ. Германскӧј вооружеԋіјејас вӧчсӧны сіԇ-жӧ Ԁаніја асыввыв берӧгјас ԁорын.

Мјатежнікјаслы Германијалӧн ԁа Португалијалӧн отсӧг

ЛОНДОН, 30. Кыԇі југӧртӧ „Ԁејлі Гералԁ“, нӧшта віт сурс германскӧј салԁат чеччісны март 27-ӧԁ лунӧ Каԁіксӧ.

„Нјус кронікл“ гіжӧ, мыј тајӧ лунјасӧ мјатежнікјаслӧн терріторија вылӧ воісны 2.000 португаԉскӧј салԁат. Пԉеннӧјјас лыԁын, коԁјасӧс бостӧма бӧрја каԁӧ правітеԉственнӧј војскаын, емӧс португаԉскӧј возԁушнӧј вынјасса офіцерјас.

Кітајын војеннӧј ԁејствіјејас

ВОЈВЫВ КІТАЈЫН

ХАНЬКОУ, 30 Ԏанцзін-Пукоусскӧј кӧрттуј фронт вылын јапонецјас нуӧԁісны уна контратака, коԁјас вӧсна кітајецјаслы лоі еновтыны Цзінін (Јанчжоусаԋ рытыввыв-лунвылын) ԁа Лінчен (Јанчжоусаԋ лунвылын). Бојјас воԅӧ нуӧԁсьӧны Тајерчжуаԋсаԋ војвылын (Лінчисаԋ асыв-лунвылын). Бӧрја свеԁеԋіјејас серті поԁкрепԉеԋіје воӧм бӧрын кітајецјас бара вужісны контрнаступԉеԋіјеӧ.

Кітајскӧј штаб свеԁеԋіјејас серті, Ісансаԋ војвывса бојјасын бырӧԁӧма јапонскӧј полк. Шансі провінција лунвыв јукӧнын быԁлаын мунӧны бојјас. Лічен ԁа Лучен рајонын (Шансілӧн асыв-лун јукӧн) віӧма сурс гӧгӧр јапонецӧс, бостӧма унаӧс пԉенӧ ԁа бырӧԁӧма 5 танк.

ХАНЬКОУ, 30. Тӧрыт Ԏанцзін Ԏанцзін—Пукоусскӧј кӧрттуј фронт вылыс воіс 3 сурсыс унжык раԋеннӧј јапонскӧј салԁат.

ХАНЬКОУ, 31. Шаԋԁун провінцијаын бојјас мунӧны Ԏанцзін-Пукоусскӧј кӧрттуј пӧлӧн ԁа сысаԋ асыввылын. Гонконгсаԋ свеԁеԋіјејас серті, јапонскӧј командоваԋіје бӧрја пораженіјејаскӧԁ јітӧԁын коріс јапонијаыс поԁкрепԉеԋіјејас, і сені нуӧԁӧ састысӧм Кітајӧ нӧшта віт ԁівізија мӧԁӧԁіг кежлӧ.

ЦЕНТРАԈНӦЈ КІТАЈЫН

ХАНЬКОУ, 30. Партізанјас пырисны Ханчжоу карӧ ԁа уськӧԁчісны јапонскӧј консулство вылӧ. Колана ԁокументјас бостӧмӧн, партізанјас јапонскӧј отрјаԁкӧԁ стычка бӧрын еновтісны карсӧ.

ШАНХАЈ, 29. Чжецзјан провінцијаын партізанјас кыщалісны Хајјаԋ кар, коԁ гӧгӧр мунӧны бојјас. Сіјӧ-жӧ рајонын наӧн бостӧма Пінху, Хајнін ԁа Чжаху карјас ԁа Ханчжоусаԋ војвывлын—Чунԁе ԁа Лінху. Кыԇі југӧртӧ „Бејвенбао“ Нанкінын положеԋіјеыс тревожнӧј. Кітајскӧј снајперјас паськӧԁӧны вевіг кармн ыжыԁ актівност.

ШАНХАЈ, 30. Центраԉнӧј фронтса став секторјасын мунӧны чорыԁ бојјас. Чжецзјаԋ провінција војвыв јукӧнын обшщӧј наступԉеԋіјеӧ вужӧм куԅа јапонецјаслӧн зілӧмјас терпітісны неуԁача. Ханчжоу ԁорын јапонецјас бара зілісны вужны Цзантан ју вомӧн, но најӧс вӧлі встретітӧма ураганнӧј пулемјотнӧј бојӧн ԁа бӧр бырӧԁчисны, ју ԁорас 1.900 гӧгӧр мортӧс віӧмӧн ԁа раԋітӧмӧн коԉӧмӧн. Шанхај-Ханчжоу кӧрттуј вылын партізанјас ороԁісны тујјас Цзасін станцијасаԋ Ханчжоуӧ. Тајӧ рајонса шоссејнӧј тујјас вылын унжык поссӧ жугӧԁӧма. Чжецзјан ԁа Анхуеј провінцијајас граԋіца вылын кітајецјаслӧн венӧма јапонецјаслыс наступԉеԋіје. Уху рајонын јапонецјас ԁугӧԁісны лыјлӧны кітајскӧј позіцијајас сӧкыԁ артілԉеріјаыс, но кітајскӧј частјас чорыԁа віԇӧны ассыныс позіцијајассӧ.

Барскӧј преԋе-брежеԋіје

Ԍтепан Авакумовлы комсомоԉскӧј организація ԁӧверітіс ыжыԁ кывкутана уж—сіјӧс іnԁісны пропаганԃістӧн комсомоԉскӧј поԉітшколаӧ. Кӧкјамыс комсомоԉецӧс сылы ԍетісны велӧԁны поԉітграмотаӧ. Поԅӧ вӧлі наԃејтчыны, мыј сіјӧ, том комсомоԉец, боԍтчас ужӧ став выԋԍыс, меԃым оправԁајтны комсомоллыԍ ыжыԁ ԁӧверіјесӧ, но сіјӧ ез ло.

Первој заԋаԏіјејас вылӧ Авакумов волывліс, но поԉітшколаын велӧԁчыԍјас ещаӧн волісны. А бӧрас ԍеԍԍа і ачыс Авакумов ез кут волыны заԋаԏіјејас вылӧ. Оз-кӧ волыны і лаԃнӧ, мен ещажык уж,—аслыс шуіс сіјӧ. Меԃым котыртны поԉітшколаын бур уж, сы вӧсна тӧжԁыԍны, Авакумов ез і ԁумыштлы.

Корісны Авакумовӧс пропаганԃістјас ԍемінар вылӧ, Выԉгортӧ, но сіјӧ ез лок ԍӧм ԃа каԁ абутӧм вылӧ мыстыԍӧмӧн, а кык лун мысԏі локтіс сіԇі гуԉајтны. Ԍекі і ԍӧм і каԁ сылы ԍурі. Воліс Выԉгортӧ, но рајкомолӧ пыравны, меԃым јуаԍны, кыԇі ужавны, ез слӧјмы. Сыԍ-на унжык, кор сіјӧс корісны рајкомол бјуро вылӧ, то сіјӧ рајкомолса поԉітучоба отԃелын јуралыԍлы шуіс: „кущӧм ті менӧ щӧктыԍјас, ужала-кӧ ог пропаганԃістӧн. Ме ог прізнаԏ ԋекущӧм комсомоԉскӧј порученіје“.

Авакумов помаліс Сыктывкарса пеԁԏехԋікум. Сы бӧрын пыр-на ужалӧ НСШ-јасын велӧԁыԍӧн. Ӧні сіјӧ ужалӧ Пажгаса НСШ-ын. Сіјӧс бӧрјісны комсомоԉскӧј коміԏетӧ шԉенӧн ԃа коміԏетса ԍекретарӧс вежыԍӧн. І та вӧсна јонжыка лоӧ гӧгӧрвотӧм, кытыԍ сылӧн комсомоԉскӧј уж ԁінӧ тащӧм ԋекомсомоԉскӧј отношеԋіјеыс, барскӧј преԋебрежеԋіјеыс.

І. М.

Акԏів обсуждајтӧ ВЛКСМ ЦК пԉенумлыԍ шуӧм

Март 30-ӧԁ лунӧ Выԉгортын муніс рајцентрса комсомоԉецјаслӧн кустӧвӧј собраԋіје. Собраԋіје вылӧ волісны 70 сајас комсомоԉец.

ВЛКСМ ЦК V-ӧԁ пԉенумлӧн ітогјас јылыԍ ԁоклаԁ вӧчіс ВЛКСМ обкомса ԍекретар Коԍԏін јорт. Ԃоклаԁ куԅа преԋіјејасын ԍорԋітісны 11 морт.

Ԍорԋітыԍјас крітікујтісны торја первічнӧј організацијајасӧс ԃа ВЛКСМ рајкомӧс сыԍ мыј вывті ԋӧжјӧ ісправԉајтԍӧны ӧшыбкајас, коԃјасӧс леԇӧма комсомоԉскӧј организацијајасӧн ԃа рајкомолӧн комсомолыԍ вӧтлігӧн.

Торја јоԍа крітікујтісны рајкомолӧс ԃа поԉітучоба отԃелын јуралыԍ Іԉчуков јортӧс поԉітшколајасӧн омӧԉа веԍкӧԃлӧмыԍ ԃа пропаганԃістјас ԍемінарлӧн омӧԉ ужыԍ.

— Тӧвбыԁӧн вӧліс ԍӧмын кык ԍемінар,—віԍталӧ Ԍівков јорт.—Но і сіјӧ ԍемінарјасыс ԍетісны вывті еща. Ԍемінарӧн веԍкӧԁлыԍ Лоԃыгін јорт 5 лун чӧжӧн волывлӧ ԍӧмын 4—5 час кежлӧ, лыԃԃыны ԋеыжыԁ ԉекціја, а ԍеԍԍа щӧктӧ лыԃԃыны кԋігаыԍ. Но-ӧԁ кԋігаԍыԁ мі вермам лыԃԃыны і гортын, а міјанлы колӧ отсӧг, меԃым мі кужім поԉзујтчыны кԋіганас.

Ԍівков воԇӧ віԍталӧ, мыј ні Јеԉкіна, ні Шестаков, ні Іԉчуков аԍныс оз велӧԁчыны, најӧ оз волывны ԍемінар вылӧ, ог-ԋін шуӧј кружок заԋаԏіје вылӧ.

Абу бур ԃелӧыс Сыктывԁінын і ростӧн, торјӧн-ԋін выԉ колхознӧј организацијајас котыртӧмӧн. Напрімер, самӧј Выԉгортас ем 6 колхоз, но абу ні ӧԏі колхознӧј организація. Ыбын 10 колхоз, но организація ні ӧԏіын сіԇ-жӧ абу.

Ԍорԋітыԍјас пасјісны, мыј рајоннӧј организація бӧрја каԁӧ кутіс быԁмыны, но сіјӧ нӧшта ԋекущӧма оз уԁовԉетворајт.

Собраԋіје тырвыјӧ јошкіс ВЛКСМ ЦК V-ӧԁ пԉенумлыԍ шуӧмјассӧ ԃа шуіс мӧԃӧԁны рајакԏівыԍ 15 мортӧс ԍіктјасӧ пԉенумлыԍ шуӧмјассӧ олӧмӧ пӧртӧмын первічнӧј организацијајаслы отсӧг ԍетӧм могыԍ ԃа выԉ колхознӧј организацијајас котыртӧм могыԍ.

Отр‘аԁлӧн уж

Міјан отр‘аԁ новлӧ Павԉік Морозовлыԍ ԋім. Отр‘аԃын 23 піоԋер, коԃјасӧс јукӧма 3 ԅвено вылӧ. Сбор нуӧԁлам тӧлыԍын ӧтчыԁ. Ԅвеԋјевӧј сборјас вылын піоԋерјас тӧԁмаԍісны Ԉеԋін, Сталін ԃа Теԉман јортјас біографіјаӧн.

Велӧԃчан во первој жынјас ужыс отр‘аԃын вӧлі слабжык ӧнија ԁорыԍ. Тӧвԍа каԋікулјас ԃырјі ме вӧлі вожатӧјјас ԍемінар вылын. Ԍені міјанлы ԍетісны уна бур інԁӧԁјас. Ԍемінар бӧрын ме буржыка кутчыԍі ужӧ.

Леԇам мі кык гаԅета. Ӧԏіыс ԍԏеннӧј, мӧԃыс ԍветӧвӧј. Ем школаын проекціоннӧј фонар. Воԇ сіјӧ прӧста оліс ԃіапоԅіԏів абутӧм вӧсна. Ӧні мі сіјӧн леԇам ԍветӧвӧј гаԅета. Сук черԋілаӧн ԍԏеклӧ вылӧ гіжам ԃа рісујталам і сіјӧс петкӧԃлам сборјас вылын ԃа вечерјас вылын.

Ем отр‘аԃын і куколнӧј ԏеатр. Сіјӧн піоԋерјас јона інԏересујтчӧны.

Таво нуӧԃлім кыкыԍ лыжнӧј орԃјыԍӧмјас. Міјан ем отр‘аԃын асланым меԁбур лыжԋікјас Саша Ракін, Паша Ракін, Ваԋа Ракін, Пеԏа Безноԍіков, Міша Іјевԉев, Анна ԃа Саша Ракінајас.

Ем школаын піоԋерскӧј комната. Ԍені піоԋерјас котыртісны піоԋерскӧј уголок, Сталінскӧј Конԍԏітуція уголок ԃа СССР історіја уголок. Піоԋерјас волывлӧны сборјасыԍ кынԇі піоԋерскӧј комнатаӧ лыԃԃыны кԋіга ԃа гаԅет. Піоԋерскӧј отр‘аԁ берԃын ужалӧны воінствујушщӧј безбожԋікјаслӧн, історіја велӧԃан ԃа ԁрамаԏіческӧј кружокјас. Ужаліс автомоԁеԉнӧј кружок, но сіјӧ уж куԅа мі ԋекоԁԍаԋ отсӧг ԃа інԁӧԁјас боԍтны ег вермӧ і сылӧн ужыс лаԋтіс.

Тащӧм конкретнӧј, чеԉаԃӧс інԏересујтан ужјас нуӧԁӧмӧн мі воԁчім ԍетчӧԇ, мыј бырісны чеԉаԃ пӧвсын ԁурӧмјас.

Ԋеважӧн нуӧԁім папаԋінскӧј сбор. Сбор муніс ывла вылын кытчӧ вӧчім лымјыԍ „сԋежнӧј палатка“. Папаԋінецјас поԁвігӧн піоԋерјас јона інԏересујтчӧны. Со Ракін Анԁрej кӧԍјыԍӧ лоны поԉарнӧј ԉотчікӧн. Сіјӧ віԍталӧ, мыј јона раԃејтӧ Аркԏіка.

Март 18-ӧԁ лунԍа сбор вылын вӧліны чеԉаԃлӧн бат-мамыс. Сіјӧ сбор вылын Паріжскӧј Коммуна јылыԍ беԍеԁа нуӧԃӧм бӧрын лыԃԃім „Колхозные ребята“ гаԅетыԍ „Письмо матери“. Сбор вылын ԍорԋітісны чеԉаԃлӧн мамјасыс. Ракін Анԁрејлӧн мамыс віԍталіс, мыј сылӧн піыс піоԋер, отԉічԋік, а гортас зев омӧԉа отноԍітчӧ чој-вок ԃа мам ԁінас, оз кывзыԍ. Аскінас-жӧ Анԁреј ԍетіс ԍԏенгаԅет пыр кӧсјыԍӧм—бырӧԁны сіјӧ омӧԉторсӧ, велӧԁчыны нӧшта буржыка ԃа ԃісціпԉіна куԅта получітны „отԉічно“ отметка.

Можегов.

Спаспоруб, Луз рајон, Ракінскӧј нач. школа.

Сыктывкарса 1-ој номера шӧр школаын велӧԁчыԍјас Волоԃа Попов ԃа Ԍер‘ожа Ԃругов ворсӧны піоԋер клубын біԉіарԁӧн.

ФАШІСТСКӦЈ ГЕРМАԊІЈАЛӦН ВООРУЖЕԊІЈЕЈАС

Бӧрја ԃекаԃајасса собыԏіјејас выԉыԍ кыскісны ставлыԍ вԋімаԋіје германскӧј фашізмлӧн војеннӧј планјас, торјӧн германскӧј армія. Выԉ германскӧј армија лӧԍӧԁԍіс 1933 воԍаԋ 1937 воӧԇ. Віт во чӧжӧн сылӧн лыԃыс кыптіс 100 ԍурс мортԍаԋ 900 ԍурс мортӧԇ. Германскӧј фашізмӧн Австріја боԍтӧм бӧрын германскӧј армијаӧ вӧлі ӧтувтӧма австріјскӧј армијалыԍ чаԍтјас 7 пехотнӧј ԃа 1 поԃвіжнӧј ԃівіԅіја составын обшщӧј лыԁнас 100.000 сајас морт. Војскӧвӧј сојеԃіԋеԋіјејаслӧн лыԁ соԁіс тащӧм ногӧн:

	1933 воԍа јанвар 1-ој лун кежлӧ	1938 воԍа феврал 1-ој лун кежлӧ
Армејскӧј группа	0	4 *)
Армејскӧј корпус	2	14
Пехотнӧј ԃівіԅіја	7	36
Мотомехԃівіԅіја	0	4
Ԅеԋітнӧј артполк	0	30
Протіvотанкӧвӧј ԃівіԅіон	0	43
Артполк	7	83

Армијалӧн бојевӧј среԁствојасӧн насыщщеԋіје јона соԁіс, мыј поԁтвержԃајтӧны тащӧм ԁаннӧјјас:

	1933 воԍа јанвар 1-ој лун кежлӧ	1938 воԍа феврал 1-ој лун кежлӧ
Ԍӧкыԁ ӧруԃіје	0	1.000 сајас
Танк	0	2.800 гӧгӧр
Бојевӧј самоԉот	250 гӧгӧр	2.800
Ԅеԋітнӧј ӧруԃіје	60	1.500
Протіvотанкӧвӧј ӧруԃіје	0	3.000

Тајӧ војас чӧжнас рејхсвер пехотнӧј ԃівіԅіјајаслӧн огԋевӧј вынјӧрыс соԁіс пӧшԏі кыкпӧв. Став корпуснӧј чаԍтјассӧ (сапернӧј батаԉјонјас, свјаԅ батаԉјонјас, пуԉемјотнӧј батаԉјонјас, корпуслӧн раԅвеԃывателнӧј отр‘аԁјас ԃа тылӧвӧј чаԍтјас) вӧлі моторізујтӧма. В ӧ л і сіԇ-жӧ моторізујтӧма став ԅеԋітнӧј ԃа протіvотанкӧвӧј арԏіԉԉеріја, арԏіԉԉеріјскӧј інструментаԉнӧј разведка ԃівіԅіонјас, штабнӧј ескаԃронјас ԃа батарејајас, ԍӧкыԁ артполкјаслӧн мӧԁ ԃівіԅіонјас. Вӧлі мыјԁакӧ моторізујтӧма пехотнӧј ԃівіԅіјајаслыԍ сапернӧј батаԉјонјас ԃа свјаԅ батаԉјонјас.

Ԇік гӧгӧрвоана, мыј сещӧм жеԋыԁ срокӧн армија тащӧма соԁтӧм ԃа војсковӧј чаԍтјас выԉ ԏехԋікаӧн зев јона насыԏітӧм требујтісны офіцерскӧј каԁрјас соԁтӧм 4 ԍурсԍаԋ (важ рејхсверын) 30—35 ԍурс мортӧԇ выԉ армијаын. Сыԍ кынԇі, ковміс 100 ԍурс сајас унԏерофіцер ԃа унаԍікас млаԃшӧј специаԉіст ԏехԋіка освоітӧм ԃа пӧшԏі міԉԉіоннӧј армија бојевӧја гӧтӧвітӧм вылӧ.

Каԃрјас гӧтӧвітӧм оз вермы вӧччыны выԉ чаԍтјас ӧԃјӧ паԍкӧԃӧм бӧрԍа. Германскӧј геԋераԉнӧј штаб нӧшта 1936 во заводітчігӧн-на пасјыліс зев ыжыԁ ԃіспропорціја армија ӧԃјӧ соԃӧм ԃа офіцерскӧј состав ԃа специаԉістјасӧс гӧтӧвітӧмын јона бӧрӧ колӧм костын. Уна чаԍтјасын ем ԍӧмын офіцерскӧј составлӧн 50 прӧчентыс. Чаԍтјаслӧн бојевӧј поԃготовкаыс важ рејхсвер ԍерԏі тӧԃчымӧн усіс.

Сы вылӧ віԇӧԁтӧг фашістскӧј руковоԃство, выԉ авантурајас гӧтӧвітӧмӧн, термаԍӧ ӧні выԉ германскӧј армија паԍкӧԃан ԃа пехотнӧј ԃівіԅіјајаслыԍ лыԁсӧ 50-ӧԇ вајӧԃан план олӧмӧ пӧртӧмӧн.

Фашістскӧј руковоԃство зураԍіс, кыԇі тӧԁԍа, геԋераԉіԏетлӧн пӧшԏі став верхушка сопроԏівԉеԋіјеӧ, коԃі лыԁԃіс, мыј армија сещӧм ԉіхораԃочнӧја паԍкӧԃӧмыс быԏ вајӧԃас сылыԍ бојевӧј качествојассӧ чінтӧмӧ. Резуԉтатнас лоіс феврал 4-ӧԁ лунԍа „чістка“. Гітԉер решітіс боԍтны аслас кіјасӧ став вооружоннӧј вынјасӧн верховнӧј команԃоваԋіје. Та ԍерԏі і вӧлі реорганізујтӧма „Треԏеј імперіјалыԍ“ верховнӧј команԃоваԋіјесӧ. Колӧ шуны, мыј і бӧрја вежԍӧмјасӧԇ верховнӧј команԃоваԋіје вӧлі котыртӧма фашістскӧј Германіјалыԍ војна кежлӧ јона лӧԍӧԁчӧмсӧ арталӧмӧн.

Основнӧј прінціпыс, коԁӧс пуктӧма верховнӧј команԃоваԋіје котыртан по-

(Помсӧ віԇӧԁ 4 ԉістб.)

*) Выԉыԍ сформірујтӧма 8-ӧԁ армија штабнас Венаын. Тајӧ армијаыс состоітӧ германскӧј војскаыԍ, коԃјас оккупірујтісны Австріја, ԃа вӧвлӧм австріјскӧј армијаса чаԍтјасыԍ.

92

ІСПАԊІЈАСА ФРОНТЈАС ВЫЛЫН

(ТАСС јӧӧртӧмјас серти)

АСЫВВЫВ (АРАГОНСКӦЈ) ФРОНТ

Март 28-ӧԁ лунӧ мјатежнікјас бостісны Барбастро ԁа вужісны Сінка ју Сіјеԉе Сајԁін костса ԁа Абісанԁа ԁа Еԉ Градо костса рајоныын. Фрага секторын бојјас мунӧны Сінка ју шујга бердӧ вылын, кар ԁорас.

Каспе секторын Маеԉа окрестностјасын ԁа сіјӧ пунктсаԋыс лунвылын республіканецјаслӧн ԉінија пӧшті ез вежсы, фашістскӧј авіација март 29-ӧԁ лунӧ кујімыс бомбарԃірујтіс Ԉевіԁу кар. Кар вестса бојын ускӧԁӧма кујім фашістскӧј самоԉот, нӧшта кыкӧс ускӧԁӧма Сајԁінсаԋ асыввылын.

Республіканскӧј зеԋітнӧј батарејајаслӧн арагонскӧј фронт вылын сіјӧ-жӧ лунӧ ускӧԁӧма кујім мотора „Савојја" кык самоԉот ԁа ӧті „Фіат". 5 лӧтчік спасітчісны парашутјас вылын ԁа бостӧма пленӧ. На пӧвсыс ӧті—італјанец.

Меԁса чорыԁ бојјас паскалӧны Ебро јусаԋ асыввылын ԁа лунвылын ԁа Аԉканіссаԋ рытыв-лунвылын.

Касселонын жугӧԁӧма госпітаԉыс ӧткымын отԃеԉеԋијејас, сы лыԁын ԃетскӧј отԃеԉеԋије ԁа пӧшті тоԋнас жугӧԁӧма гігіена інстітут. Рабочӧј кварталјасын жугӧԁӧма 70 зԁаԋије ԁа емӧс уна жертвајас.

Таррагонаын ӧті бомба весјалі школаӧ. Емӧс жертвајас. Тортосаын—гырыс разрушеԋијејас.

Барселонаыс воӧм јӧӧрјас серті, мјатежнікјас авіацијалы паныԁ республіканецјас мӧԁӧԁісны уна самоԉот. Сіјӧ леԇӧ республіканскӧј пехоталы јонжыка успешнӧја венавны мјатежнікјаслыс атакајассӧ.

Теруеԉ секторын март 29-ӧԁ лунса асылын республіканскӧј војска, наступатеԉнӧј операција нуӧԁӧмӧн, бостісны кык высота Ваԉԃекуенка рајонын.

Март 30-ӧԁ лунӧ асыввыв фронтса став секторјасын тышјас воԇӧ нуӧԁісны сіјӧ-жӧ настојчівостӧн ԁа чорыԁлунӧн, кыԇі і воԇԇа лунјасас. Барбастро секторын прӧтівнік пехоталы уналыԁа артіԉерија ԁа авіација отсӧгӧн уԁајччіс мунны воԇӧ Сінка ју шујга бердӧ вылын Монсонӧ ԁа Бінасеԃӧ. Фрага секторын фашістјас, республіканецјас чорыԁ воԇсасӧм вылӧ віԅӧԁтӧг, бостісны Аԉкарас. Екуԉве секторын (Монтаԉбансаԋ асыввылын) республіканецјаслӧн бостӧма важнӧј стратегіческӧј позіцијас.

Каланԁа секторын мјатежнікјаслӧн чорыԁ лічкӧм улын республіканецјас евакуірујтісны Геԉоԉејера.

Теруеԉскӧј участок вылын республіканецјас бостісны Сіерра Коԉвес (Теріентсаԋ асыв-војвылын) ԁа Масегосо, а сіԇ-жӧ Лос Сентенарес. Мјатежнікјаслыс став контратакајассӧ віԁ венӧма; мјатежнікјас бостісны гырыс воштӧмјас.

Еспаԋ агентство јӧӧртӧ, мы Прага секторын наступајтыс мјатежнікјас лыԁ вылӧ ԁа матеріаԉнӧј превосходство вылӧ віԅӧԁтӧг, кык лун чӧж најӧ уԁарнӧј частјаслӧн атакајас жугӧԁӧны республіканецјас воԇсасӧмӧ. Республіканскӧј војска чорыԁа воԇсасӧны сіԇ-жӧ Каспе-Аԉканіс—Аԉкоріса ԉінија вылын.

Секі, кор італјанскӧј ԃівізијајас вешшӧрӧ зілісны тані мунны воԇӧ, республіканецјас атакујтӧны најӧс флангсаԋ, теруеԉскӧј участок вылын уна пункт бостӧмӧн.

ЛУНВЫВ ФРОНТ

Корнікабра ԁорын, Аԉкауԃете секторын мјатежнікјаслыс атакајас венӧма. Венӧма сіԇ-жӧ мјатежнікјас каваԉеріјалыс зілӧм ороԁны республіканскӧј позіцијас Мартін Аԉкаіре ԁа Віԉјаԁолід ԁорын.

Мјан заметкајас бӧрса

Бјурократіческӧј отпіска

„Комі комсомолец" гаԅетӧ (16-ӧԁ №, 1938 во феврал 2 лун) вӧлі леԇӧма заметка. „Мы вӧчсӧ Гамса НСШ-ын"? Сені вӧлі гіжӧма, мы Гамса НСШ-ын омӧԉа пуктӧма воспітатеԉнӧј уж велӧԁчысјас пӧвсын, омӧԉа ужалӧны комсомоԉскӧј ԁа піонерскӧј организацијајас. Сені-жӧ вӧлі гіжӧма сы јылыс, мы велӧԁчысјас ветлӧны пірјас вылӧ, јуӧны віна ԁа сы вӧсна оз волыны школаӧ.

Заметка леԇӧмсаԋ кык тӧлыс мысті Јемԁін РОНО-са јуралыс Паԋуков јорт уӧӧліс реԁакцијаӧ мӧԁӧԁны бумага, кӧні гіжӧ: „Гам НСШ-са велӧԁчысјас Кірасов, Оԋкова К. ԁа Оԋкова Ԉ. збыԉ вӧліны свадба вылын, но коԁӧн ез вӧвны. Мӧԁ луннас школаӧ ез волыны. Свадба вылӧ ветлыны налы щӧктісны бат-мамыс. Тајӧ велӧԁчысјаслыс поступоксӧ обсуԃітісны общӧј піонерскӧј сбор вылын, кӧні најӧ сетісны кӧсјысӧм воԇӧ тащӧм поступокјассӧ не вӧчны ԁа велӧԁчыны „отлічно" вылӧ. Щӧктӧма ԃежурнӧј велӧԁысјаслы перерывјас нуӧԁны... организованнӧја (?!). Політіческӧј воспітаԋије пуктӧма велӧԁчысјас пӧвсын тырмытӧма".

І тајӧ ставыс, мы вермӧмаӧ вӧчны Јемԁін РОНО-са вескӧԁлысјас кык тӧлысӧн. А ӧԁ сорԋыс вӧлі воспітатеԉнӧј уж омӧԉа пуктӧм јылыс. А мый сы куԅа вӧчӧма Паԋуков јорт? Нінӧм. Тыԁалӧ, Јемԁін РОНО-са вескӧԁлысјас асногныс гӧгӧрвоӧны воспітатеԉнӧј ужтӧ.

Феврал 22-ӧԁ лунса номерын мјан гаԅета гіжліс Зӧвсертса школаын некуԉтурност ԁа антісанітарнӧј состојаԋије јылыс. Тајӧ, тыԁалӧ, ԇік-нін оз волнујт Јемԁін РОНО-са јуралыс Паԋуков јортӧс, гаԅетӧ гіжӧмсаԋ коԉіс тӧлыс, а кыԇі јӧӧртӧ мјан корреспонԃент, некушӧм вежсӧмјас абуӧс.

Наԃејтчам, мый Јемԁінса ВКП(б) РК ԁа Комі АССР-са ОНО-ыс јуралыс Міхејев јорт разјаснітасны Паԋуков јортлы кушӧм кывкутӧм сіјӧ нуӧ школајаслӧн состојаԋије вӧсна ԁа велӧԁчысјас пӧвсын воспітатеԉнӧј уж пуктӧм вӧсна.

Фашістскӧј авіацијалӧн ԃејствіјејас

Март 28-ӧԁ лунӧ фашістскӧј авіација ускӧԁчыліс Среԃіземноморскӧј побережјеса уна кар вылӧ.

Март 30-ӧԁ лунӧ кујім мотора 5 „Јункерс" самоԉот шыбитісны 50 бомба Кастеԉјон вылӧ, жугӧԁӧма 15 керка. Емӧс жертвајас. Кујім мотора 3 фашістскӧј самоԉот бомбарԃірујтісны Салоу ԁа Тарагона.

ПАРІЖ, 30. Талун Портбу (франко-іспанскӧј граніца ԁорын матын) кујімпӧв бомбарԃірујтӧма мјатежнікјас авіацијаӧн. Бомбајас весјалісны междунароԁнӧј тоннеԉ станцијаӧ ԁа тӧј вылӧ, кӧні вӧліны уна грузӧвӧј автомобіԉ.

Поԉша ԁа Ԉітва костын соглашеԋије

ВАРШАВА, 29. Офіціаԉнӧ јӧӧртсӧ, мый Августовоын (Поԉша) поԉско-ԉітовскӧј смешаннӧј комісија сорнітчӧмјас резуԉтатӧн март 28-ӧԁ лунӧ кырымалӧма соглашеԋије железноԁорожнӧј, ԁорожнӧј, возԁушнӧј, почтовӧј, телеграԃнӧј, раԁіотелеграԃнӧј ԁа телеԃоннӧј вескыԁ сообщеԋије јылыс Поԉша ԁа Ԉітва костын нотајас серті, коԁјаслӧн вежласісны кыкнан правітеԉствоыс тавоса март 19-ӧԁ лунӧ. Некушӧм поԁробностјас, коԁјас інмӧны соглашеԋије кырымалӧмӧ, офіціаԉнӧј јӧӧртӧм оз вајӧԁ.

Томјӧз, іѕучајтӧј авіаціоннӧј ԃелӧ!

Сыктывкарын воссіс планернӧј клуб

Советскӧј томјӧз јона інтересујтчӧны лӧтнӧј ԃелӧӧн. Ез ӧті том зон ԁа том нывка велӧԁчыны лӧтчікӧ весіг проізводствоысь ороԁчывтӧг. Советскӧј томјӧз ічӧтсаԋ зілӧны лоны сещӧм повтӧм геројјасӧн, кыԇі Громов, Чкалов, Воԁопјанов ԁа мукӧԁјас. Школајасын велӧԁчысјас вӧчалӧны авіомоԁеԉјас, томјӧз заԋімајтчӧны планернӧј спортӧн, чеччалӧны парашутӧн.

Косарев німа Централнӧј аероклуб разрешітіс восԋны Сыктывкарын планернӧј клуб. Тајӧ зев ыжыԁ тӧԁчанлуна ԃелӧ. Томјӧз встретітісны клуб востӧм ошкӧмӧн. Клубса шԉенӧ ӧні-нін гіжсісны уна морт.

Март 29-ӧԁ лунӧ муніс Сыктывкарскӧј планернӧј клубса шԉенјаслӧн меԁвоԇԇа конференција. Конференција вылын участвујтісны 76 морт. Авіација могјас јылыс ԁоклаԁ вӧчіс Королов јорт. Королов јорт тӧԁчӧԁіс, мый планернӧј клуб востӧм імеітӧ зев ыжыԁ тӧԁчанлун не сӧмын Сыктывкарса но і республікаса став ужалыс јӧзлы. Авіомоԁеԉізм, планеріѕм ем тӧј пуксыны томјӧзлы самоԉотјас вылӧ, лоны отважнӧј советскӧј лӧтчікјасӧн.

Ԁоклаԁ куԅа сорнітысјас вісталісны, мый Осоавіохім ЦС омӧԉа тӧждысӧ томјӧз пӧвсын авіаціоннӧј ԃелӧ іѕучітӧм вӧсна, планернӧј ԃелӧ паскӧԁӧм вӧсна.

Конференција шуіс лыԁӧны клуб воссӧмӧн апрел 1-ој лунсаԋ ԁа коріс Косарев німа Централнӧј аероклубӧс регістрірујтны сіјӧс.

І. СЕԈКОВ.

ФАШІСТСКӦЈ ГЕРМАԊІЈАЛӦН ВООРУЖЕԊІЈЕЈАС

(ПОМ)

ԁулӧ, вӧлі сынын, мый вооружоннӧј вынјаслӧн командованијелӧн ԁа вескӧԁлӧмӧн став рычагјасыс вӧлі централізујтӧма ԁа сосреԁоточітӧма ӧті морт кіјасӧ, коԁі ӧтувтіс, сещӧм ногмас, функцијајас, коԁјас пӧртсылісны олӧмӧ војԁӧр воjеннӧј мініcтрӧн, главнӧј генераԉнӧј штабӧн ԁа кајзерлӧн „воjеннӧј кабінет". Отставкаӧ вештӧм војеннӧј міністр Бломберг ӧтувтліс став тајӧ функцијајассӧ.

Мӧԁ прінціп вӧлі сынын, мы мірнӧј каԁ положеԋијесаԋ војеннӧј каԁ положеԋијеӧ вужӧм ԁолжен вӧлі пӧртсыны олӧмӧ командоваԋије котыртӧмын кущӧм вежлалӧмјастӧг.

Генерал Бломбергы вӧлі вескыԁа подчінітӧма мірнӧј каԁӧ-нін сухопутнӧј вооружоннӧј вынјаслӧн главнокомандујущӧј генерал Фрiч, морскӧј вынјаслӧн главнокомандујущӧј аԁмірал Реԁер. Весіг војенно-вуздушнӧј флот, сы вӧсна, мый сіјӧс возглавлајтіс Герінг, сӧмын неуна мынтысліс Бломберг контроԉыс.

Верховнӧј командоваԋије реорганізујтӧм бӧрын, феврал 4-ӧԁ лунса событіјејас бӧрын, Бломбергыс местасӧ заjмітіс Гітлер. Выл положеԋије серті вооружоннӧј вынјаслӧн главнӧј управлеԋије пӧртӧма верховнӧј командоваԋијелӧн генераԉнӧј штабӧ. Тајӧ штабас начаԉнік генерал Кејтел кутас іспоԉнајтны Гітлер німсаԋ војеннӧј міністрлыс функцијајас ԁа ӧтвечајтны сӧмын Гітлер воԅын. Тајӧ положеԋијеыс мыјкӧ мында воспроізвоԃітӧ (ԁа мунӧ јона ылӧжык) сіјӧ положеԋијесӧ, коԁі вӧлі кајзер Вілгеԉм дырјі мірӧвӧј імперіаԉістіческӧј војна каԁӧ 1914—1918 војасын. Тӧԁчана торјалӧм сӧмын сыын, мый кајзер дырјі генераԉјас, коԁјас заԋімајтлісны штабса начаԉнікјыс пост, бостісны асланыс ріск вылӧ меԁса серјознӧј решеԋијејас, і сіјӧ решеԋијејасыс ез оспарівајтсывны. Ӧні-жӧ став решеԋијејас ԁолжен санкціонірујтны Гітлер. Тащӧм ногӧн, армија гітлерізірујтӧм пӧртсӧ олӧмӧ вылысан улӧ.

Гітлер кіјасын сіԇ шусаԋа „власт концентрірујтӧм" бӧрын меԁвоԇԇа актӧн вӧлі выԉ, ԁасноԉӧԁ армејскӧј корпус паскӧԁӧм јылыс јӧӧртӧм. Тајӧ фактыс вісталі сы јылыс, мый фашістскӧј руковоԁство решітіс нӧшта јонжыка паскӧԁны армија ӧԇӧ војна кежлӧ лӧсӧԁчан ӧԁјас вылӧ.

„Верховнӧј командоваԋије реорганізујтӧм,—гіжӧ сы серті французскӧј журнал „Ер нувеԉ",—ем меропријатије, коԁі характернӧј странаын общӧј положеԋијелы. Сіјӧ положеԋијеыс урчітсӧ став страналӧн вывті јона зелӧԁчӧмӧн, зелӧԁчӧмӧн, коԁӧс, пӧжалуј, ез тӧԁлы історија ԁа коԁлӧн ԇік ӧті цеԉ—војна гӧтӧвітӧм".

Германскӧј вооружеԋијејаслӧн размерјас јылыс позӧ сорнітны, шуам, Черчіԉ зајавлеԋије серті, коԁі јӧӧртіс неважӧн англіјскӧј парламентлы, мый Германија кӧсјӧ рӧскоԁујтны војенно-возԁушнӧј флот вылӧ 1938 воын 900 міԉјон фунт стерлінг!

Іспанија мујас вылын кровавӧј інтервенцијаын германскӧј фашістјас прімеԋајтӧны ӧні ассыныс вооружеԋијејассӧ. Іспанскӧј карјас ԁа сіктјас пӧртӧма полігонӧ, кӧні германскӧј војеннӧј командоваԋије іспытајтӧ выԉ ӧруԃијејас, авіабомбајаслыс смертоноснӧј ԃејствіјејассӧ, јаԁовітӧј газјаслыс вынсӧ ԁа с. в.

Ліхораԁочнӧј вооружеԋије, выԉ корпусјас лӧсӧԁӧм, страналыс став економіческӧј ԁа војеннӧј ресурсјассӧ ӧті кіјасӧ сосреԁоточітны зілӧм, ыжыԁ генераԉнӧј штаб „вооружоннӧј вынјаслӧн верховнӧј командоваԋије" пыр лӧсӧԁӧм,—ставыс тајӧ петкӧԁлӧ, мый Гітлер термасӧ помавны „ыжыԁ војна" кежлӧ лӧсӧԁчӧм, мый выԉ војеннӧј авантурајаслӧн тӧј вылын сіјӧ наԃејтчӧ отсрочітны фашістскӧј діктатуралыс крах.

Л. БОБРОВ.

Отв. редактор

Г. І. ТОРЛОПОВ.

Уполн. Облита 1173. Типография УМП. г. Сыктывкар, Дом Печати. Тираж 3059.